

Ñà-nduá Nì Tiaa San Marcos sàhà Jesucristu

¹ Ñà-yòhó nduá quesáhá nacání razón ndiaha xí Dios sàhà Dèhemani-yá Jesucristu.

² Sànaaha nìsa càhàn Isaías cuenta xi Dios. Te nì tiaa stná-nè (palabra yohó nì cachi-yà):

Cunaha-ní, cuàhìn techuín iin tiàa, te dihna-ne yàha-ne càhàn-nè xì nèhivì ñà-nduú razón xi, te ducán (nsida vii-né anima-nè), na ian nduvì iin ichì, dandu después yàha stná mii-ní (Cristu).

³ Tiacú càhàn fuerte ana càhàn sàhù yucù, te (cachí-nè xì nèhivì ñà-nsida vii-né anima-nè) na ian nduvì ichì ndé yàha Stoho-ndà Señor, nandua ichì ndáà ndé quixi-ya.

(Ducán cachí tutu mà.)

⁴ Ñàyùcànduá, nì quixi nècuàchìmà. Juan Bautista nani-né, te yucù nì càhàn-nè sàhù xì nèhivì, nì cachitnùhu-ne nansa xiñuhu quida-ne ñà-naxicocuín ini-nè sàhà-ñá cuicahnú ini Dios sàhà cuàchi-ne, dandu cuhì-né. ⁵ Ñàyùcànduá cuàhà nèhivì ñuu Jerusalén xì nsidaa gá stná nèhivì ladu Judea, nì casaà-nè nù Juan mà, nì dàtúi-ne cuàchi-ne nù Dios, te nì cuhì stná-nè nù yùte Jordán nì quida nècuàchìmà.

⁶ Dòò idì sì-camellu nì sandixi nècuàchìmà. Te iin quisi nduú siuhma tìxi-ne. Te sìca xi ndudi ñùñù yucù nduá nìsa itiacu-nè. ⁷ Te nì càhàn-nè xì nèhivì, cachí-nè:

—Nú sàni yàha yùhù, dandu vaxi mii-yá ana chicá icúmí poder cahnú nùí. Ni có-nâtùí (cundui ni mozo xi-ya) ndaxin correa ndìsàn-yá. ⁸ Yùhù, tècuíí quidá íí' mii-nsiá. Doco mii-yá, còó; tìxi Espíritu Ìì xí Dios icúmí-yâ quida ìi-yánsià.

Nansa ni cuhì Jesús

⁹ Quivì yucán ni quee-ya ñuu Nazaret iá Galilea, te ni quida ìi Juan-yà nùù yùte Jordán. ¹⁰ Te na ní quee-ya nùù tècuíí mà, dandu ni xini-yà ni nuna ansivi, te ni nuu Espíritu Ìì xí Dios dìquì-yá na iin loma. ¹¹ Te ni tiacu cáhàn iin ana cáhàn ansivi, cachí-yà:

—Mii-ní, Dèhemaní' nduu-ní, te cudî cuáhà inì sàhà-ní.

Nansa ni cuni ñà-malu dacà-sí Jesús

¹² Daaní, ni nsihi ni cuhì-yá, dandu vichi vichi nihí Espíritu Ìì xí Dios-yà ni sàhàn ñà-coo-ya yucù dàná. ¹³ Te yucán nìsa ìa-ya ùì dico quivì ndé ndoó quisi yùcù. Te ni sàà Satanás, ni cunì-si dacà-síyâ, (doco mànicùí). Daaní, después ni casaà stná ángel xi Dios ni chindee-néyà.

Nansa ni quesaha Jesús quidá-yá chuun ìi ladu Galilea

¹⁴ Daaní, na ní sàcùndiadi Juan Bautista vehecàa, dandu mànuhù Jesús ladu Galilea. Te ni quesaha-yá cáhàn-yà xì nèhivì inicutu ñà-ndùù razón ndiaha sàhà ñuhìví ìì xí Dios. ¹⁵ Te dohó ni cachi-yà xì-né:

—Sàni sàà hora, sà-ítúú tiempu cusahnú Dios ñuhìví yohó. Ñàyùcàndùá naxicocuín inì-nsia sàhà

cuàchi-nsia, te cunindisá-nsiá ñà-nduú razón ndi-aha xí-yá.

Nansa nì cana Jesús cùmì nècuàchì tavá siaca

¹⁶ Xicá Jesús yuhù mar iá Galilea, te nì xini-yà Simón xì ñani-nè Andrés, dacaná-né ñunù xí-né mahì tècuí, vàchi nècuàchì tavá siaca xínduu-ne.

¹⁷ Te nì cachi-yà xì-né:

—Cunchicùn-nsià yùhù, vàchi mà cúndúú gá-nsià nècuàchì tavá xi siaca; yùhù icúmí dacuahí mii-nsiá ñà-cunduu-nsia nècuàchì tavá xi nèhivì (nùù ichì malu).

¹⁸ Dandu nècuàchìmà, vichi vichi nì nacoo-ne ñunù xí-né yucán, te nì tenchicùn-nè mii-yá cuàhàn.

¹⁹ Dandu nì sàà-yà chicá nùù-xí, te nì xini tu-ya ùì dèhe iin tiàa nani Zebedeo, Jacobo nani iin-ne, te Juan nani ñani-nè, ndoó-né nùù lancha xi-ne, nácàhmá-nè ñunù xí-né. ²⁰ Te nì cana stná-yà ndúì-nè. Ñàyùcàndúá nì nacoo-ne yua-né ini lancha mà xì tètátú, te nì catenchicùn stná-nèyá cuàhàn.

Nansa nì tavà Jesús iin ñà-malu inácáá ini iin tiàa

²¹ Dandu nì casaà-nè xì-yá iin ñuu nani Capernaum. Te na ní sàà quìvì descansu, dandu cuàhàn-yà veheñùhu, te nì dàcuàhá-yá nèhivì yucán. ²² Te nì ndulocó-nè sàhà ñà-ndúá dàcuàhá-yànè, vàchi nì chinaha-yà nahi ana cusáhnû, màdiá nahi nècuàchì ley xi veheñùhu.

²³ Daaní, ini veheñùhu ma iá stná iin tiàa inácáá iin ñà-malu inì-xi. Te nì ndàhì-nè, cachí-nè:

²⁴ —Jesús de Nazaret, ¿ndiá cunduu-ní nsiùhù? ¿A váxi-ní dandáñúhú-ní nsiùhù? Yùhù ináhí mii-ní: ana ì nì quixi nùù Dios ndùù-ní —cachá`.

25 Doco Jesús, ndee ní dándàcú-yá nùá, cachí-yà:
—¡Màsà cáhàn, te quee cuahán! ¡Nacoo tiàa jaàn!

26 Dandu ñà-malu mà, nì dàquídí fuerteà nècuàchìmà, te nì ndàhì ndeá, dandu nì quea cuàhàn. 27 Ñàyùcàndùá, nsidaa nèhivì yucán, nì ndulocó sàstnùhù-né sàhá yùcán, te nì ndàcàtnùhù tnàhá-né nùù-né, cachí-nè:

—¿Ndíà nduá cuú jaàn? ¿Índù ley saa nduá? Vàchi na iin nècuàchì cusáhnù, ducán cáhàn nècuàchì jaàn. Mà úhì dándàcú-né nùù ñà-malu, te iníniá-nè.

28 Dandu nì xitià fama xi-ya inicutu ladu Galilea yucán.

Nansa nì dándúvaha Jesús dìdo Simón Pedro

29 Daaní, na sání caquee nsidaa-né veheñùhu yucán, dandu cuàhàn-yà xì Jacobo xì ñani-né Juan, nì yàha-ne vehe Simón xì Andrés. 30 Te yucán indúhu dìdo Simón, nècuàchì ñahà, quidá yócò xì-né. Te vichi vichi nì cachitnùhu nèhivì vehe ma xi-yá sàhà nècuàchì cuhí mà. 31 Ñàyùcàndùá, nì tnàtuu-ya ndé indúhu-né, te nì tnii-ya ndahà-né, nì dándácòo-yanè. Dandu vichi duha nì cuxio cuèhè yòcò mà-né, te nì quesaha-né nì xinucuachi-né nùù-yá xì compañeru-yà.

Nansa nì dándúvaha Jesús cuàhà gá nècuàchì cuhí

32 Daaní, nì quècahnu orá, te nì cuñaà. Dandu nì casaca nèhivì nsidaa nècuàchì cuhí xi-ne, xì stná nècuàchì inácaá ñà-malu inì-xi nì quixi nùù-yá. 33 Te nsidaa-né, nì nataca chitu-né yehè vehe ndé iá-yà. 34 Te nì dándúvaha-ya nsidaa nècuàchì cuhí mà, nsidanuu cuèhè quidà-xì-né. Te nì tava

stná-yà cuàhà ñà-malu. Doco cóni sáha-ya càhàn gà-si, vàchi ináhá-sí ana nduú-yá.

Nansa ni càhàn Jesús sàhù inicutu ladu Galilea

³⁵ Daaní, itnúú gá dàtnàà ni ndacòo-ya, ni quee cuaán-yá cuàhàn-yà iin xaan ndé còò nèhivì, te yucán ni xicàn tàhvi-yá nùù Yuamáni-yá.

³⁶ Daaní, después, ni caquee stná Simón xì compañeru-nè cuàhàn-nè nanducu-néyà. ³⁷ Te na ní ndacùhun-neyà, ni cachi-nè xì-yá:

—Cunaha-ní, nsidaa nèhivì, nanducu-né mii-ní.

³⁸ Doco ni cachi-yà xì-né:

—Ni cùhùn-ndà ndè ñuu chicá nùù-xì, cachitnùhu stnáì xì nèhivì yucán ñà-nduú ndudu ìì, vàchi divi chuun jaàn vaxi —ni cachi-yà.

³⁹ Ñàyùcàndüá, ducán ni xìcanuu-ya inicutu ladu Galilea yucán, ni cachitnùhu-ya ndudu ìì xí-yá xì nèhivì nsidaa veheñùhu yucán, te ni tavà stná-yà ñà-malu ñuhú ini nèhivì.

Nansa ni dàndúvaha Jesús iin tiàa icúmí cuèhè lepra

⁴⁰ Dandu ni sàà stná iin tiàa icúmí cuèhè lepra, ni tnàtuu-ne nùù-yá, ni sàcuììn sìsì-né nùù-yá xicàn tàhvi-né nùù-yá, cachí-nè:

—Nú cuní-ní, vètùni dandúvaha-ní yùhù.

⁴¹ Dandu ni cuhi ini Jesús nècuàchìmà, te ni chituu-ya ndahà-yá nùù-né, cachí-yà xì-né:

—Juùn. Vichi duha ni ndúvaha-ní, cachí xì-ní.

⁴² Dandu na momentu ni cachi-yà ducán ni quee cuèhè quidà-xì-né, te ni nduvàha-ne. ⁴³ Dandu na cuàhàn-yà techuún-yánè nùhù-né, dandu cuàhà gá ni chinaha-yánè, cachí-yà xì-né:

44 —Cunaha-ní, màsà cáchì-ní ni-iñàha xi nèhivì. Cuisì cuahán-ní nùù dùtù ñà-cundehè-né ìcà-ní (ñà-sàni nduvàha-ní), te nacuàha-ní promesa xi Dios, vàchi ducán cachí ley xi Moisés, dandu vátùni cundaà ini nèhivì ñà-sàni nduvàha-ní nduá —nì cachi-yà.

45 Doco nècuàchìmà, nì quee-ne nì quesaha-né nacání-né xì cuàhà nèhivì, te sàhámà nì xitià cuentu inicutu. Ñàyùcànduá mànicùì gá quìhvi vate Jesús ini ni-iin ñuu. Puru campu xicánúú-yá. Doco nsidanicuú xaan nì caquee nèhivì nì nat-aca-nè nùù-yá.

2

Nansa nì dándúvaha Jesús iin tiàa nì dàñà ì cuerpu xi

1 Nì yàha itnii quivì, dandu mànuhù Jesús ñuu Capernaum. Te nì xinitnùhu nèhivì iá-yà vehe.

2 Ñàyùcànduá luegu nì nataca cuàhà-né, nì có-núná gá índù cundoo-ne, nì siquiera nùù yehè. Te nì càhàn-yà xì-né ñà-ndùú palabra xi-ya.

3 Dandu yucán nì sàà stná itnii gá nèhivì, cùmì-né nsidà-xì iin nècuàchì cuhí nì dàñà ì cuerpu xi.

4 Doco ñà-cuàhà guá nèhivì ndoó yucán, mànicùì quìhvi-ne dècuèndè ndé iá-yà. Ñàyùcànduá nì nana-ne dìnivèhé nì nacani-nè iyuhu dìniá meru ndé indéhe ndáà iá-yà ini vehe. Te na sàni nacuna-nemà, dandu nì dànùú-né nècuàchì cuhí xi-ne nùù camilla.

5 Ñàyùcànduá, na ní xini-yà ñà-cuàhà guá xixinindisá-néyà, dandu nì cachi-yà xì nècuàchì cuhí:

—Hijo, xicáhnû inì sàhà cuàchi-ní.

⁶ Doco yucán ndoó stná itnii nècuàchì nduú nècuàchì ley xi veheñùhu, te nì nacani ini-nè:
⁷ “¿Índù chuun cáhàn Jesús ducán? ¡Mà ndóo ini Dios sàhà ñà-ndùá cachí-nè! Vàchi còò inga ana cui cuicahnú inì-xi sàhà-ndà, cuisì mii-yá”. ⁸ Doco Jesús, nì cundaà ini anima-yà ñà-ndùá nacání guá ini nècuàchìmà. Ñàyùcàndùá nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun nacání inì-nsia ducán? ⁹ ¿Índù milagru nduú ñà-chicá ùhì quida-nda: a ñà-cachi uun-nda xi nècuàchì cuhí yohó ñà-xicáhnù ini-ndà sàhà cuàchi-ne, te ò ñà-cachi-ndà xì-né nì ndácuíin-nè ndanihi-ne camilla xi-ne, te nacaca-ne? ¹⁰ Pues yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, cuàhìn quide iñàha ñà-cundaà inì-nsia ñà-ndisa icúmî derechu cuicahnú inì sàhà cuàchi nèhivì ñuhiví.

Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì cuhí mà:

¹¹ —Mii-ní cachí xì’, ndacuiin-ní, ndanihi-ní camilla xi-ní, te xuhun-ní vehe-ní.

¹² Dandu nì ndacuiin nècuàchì cuhí mà, te vichi vichi nì ndanihi-ne camilla xi-ne, nì quee-ne, mànuhù-né vehe-ne, indéhe nsidaa nèhivì yucán. Ñàyùcàndùá nsidaa-né, nì ndulocó-nè, te nì ndenihi vaha-ne Dios, cachí-nè:

—Ni-iin xichi, có-xìní-ndà cuu (ndiaha guá) nahi ñà-yòhó.

Nansa nì cana Jesús iin tè-dàchíyàhvi nani Leví

¹³ Daaní, nì quee-ya inga xichi cuàhàn-yà dècuèndè mar. Te nì nataca cuàhà gá nèhivì nùù-yá, te nì dàcuàhá-yánè. ¹⁴ Dandu nì yàha-ya (inga xaan), te nì xini-yà iin dèhe Alfeo nani Leví,

íá-nè nùù mesa ndé dachíyàhvi-ne. Te nì cachi-yà xì-né:

—Nahà-ní, cunchicùn-ní yùhù.

Dandu nì ndacuiin nècuàchìmà cuàhàn stná-nè xì-yá.

¹⁵ Daaní, después dohó nì cuu na ní ìa-ya vehe Leví mà. Íá-yà xixí-yá, te ndoó stná cuàhà nècuàchì dachíyàhvi, xì cuàhà gá más nècuàchì cachí-nè íá cuàchi-xi, xixí-né xì Jesús xì nècuàchì dacuahá-yá, vàchi cuàhà gá nèhivì nchícùn xì-yá. ¹⁶ Te nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná nècuàchì fariseu, nì xini-nè nansa quidá-yá xixí-yá xì nèhivì mà. Ñàyùcàndùá nì cachi-nè xì nècuàchì dacuahá-yá:

—¿Índù chuun cutnáhâ maestru xi-nsia xixí-né xì cuàhà tè-dachíyàhvi, xì dava gá stná nèhivì cuáchi?

¹⁷ Na ní tiacu Jesús cachí-nè ducán, dandu nì cachi-yà xì-né:

—Màdì nècuàchì ndáa vàha xiñuhu xi ana qui-datatna xi-né. Nècuàchì cuhí xiñuhu xì ana qui-datatna xi-né. Te divi ducání stná yùhù, màdì nèhivì nihnú ndàcuisì inì-xi vàxi càhàn xì'. Còó, nèhivì cuáchi vàxi nanduquí, áma naxicocuín ini-nè sàhà cuàchi-ne.

Ndià disáhà-xí cónisá iníhî dócô nècuàchì dacuahá Jesús na íá ù-yá ñuhiví yohó

¹⁸ Daaní, iin xichi na iníhî nècuàchì dacuahá Juan Bautista xì stná nècuàchì fariseu, dandu nì tnàtuu itnii nèhivì nùù Jesús, te nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá cachí-né:

—¿Índù chuun iníhî dócô nècuàchì dacuahá Juan xì stná nècuàchì xídacuahá ley xi tè-fariseu, doco nècuàchì dacuahá mii-ní, còó?

19 Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Nècuàchì ndoó vicò nándàhà, ¿a vátùni iá ñà-cunihii-né na hora ndoó-né cutnâhâ-né xì noviu? Còó, vâchi na ndoó-né xì noviu, mà cúí cunihii dócô-nè. ²⁰ Doco vâxi iin quivì, dandu mà cóó gà noviu nù-né, dandísá, tiempu yucán icúmí-nè cunihii dócô-nè.

Ndià disáhà-xí sàni dàma estilu sàhana, te estilu saa nduá nì nacoó Jesús

²¹ Sícoto saa, màsà nácâhmá-ndañá nù ñà-tuhú. Vâchi nú ducán, dandu dandánsiá ndé nì nacâhmá, te chicá icúmí ndàtà sícoto tuhú mà. Dandu ñà-sàni ndàtà dahuun sícoto-mà cundua. ²² Stná vinu, nú vinu saa nduá, mà dáquêe stná nèhivì-ñá ini itni iin tuhú, vâchi nú ducán, ndàtà-ñá, vâchi cahnsiá quida vinu saa ma, te cuitià-ñà, te cuchicuehe stná iin mà. Ñàyùcànduá, nú vinu saa nduá, dandu ini itni iin saa covàha.

Nansa nì xitnùhu nèhivì nècuàchì dacuahá-yá na ní sàhnù-nè sicàyòcò trigu quivì descansu

²³ Iin quivì descansu nì sandua, te yáha Jesús nù iin itu ndé iá trigu, te cutnâhâ stná-yà xì nècuàchì dacuahá-yá. Te nacia yáha-ne ducán sàhnù-nè sicàyòcò trigu mà saxí-né. ²⁴ Ñàyùcànduá, nì cachi nècuàchì fariseu xì-yá:

—Cundehè-ní nansa quidá nècuàchì dacuaha-ní, quidá-né iin chuun có-sâha ley xi-nda quida-nda quivì descansu.

²⁵⁻²⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿A cóni càhví-nsiá (nù tutu ì) ndé nacáníá nansa nì quida David sàhana na xicánúú ndahví-nè xì compañeru-nè tiempu xi jefe xi dùtù nani Abiatar, te xihì-nè doco? Nì quihvi-ne ini

veheñùhu xi Dios, te nì xixi-ne dìtá vídì ìì, mate còò permisú cuxi-neà, cuisì-ní dùtù íá permisú cuxi xi ñá-yùcán. Doco David, ndè stná compañeru-nè nì sàha-ne, nì caxixi stná nècuàchìmà.

²⁷ Dandu nì cachi stná-yà xì nèhivì yucán:

—Sàhà ñà-cunduu ñà-vàha xi nèhivì, ñàyùcàndùá nì sàcòò iin quivì descansu, màdiá nì cùyúcún nèhivì sàhà-ñá (chicá nducahnú) quivì mà. ²⁸ Ñàyùcàndùá, yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, dandacú stnáì sàhà nansa quida nèhivì quivì mà.

3

Nansa nì nduvàha iin tiàa nì ìchì dahuun iin ndahà-xí

¹ Dandu cuàhàn Jesús veheñùhu. Te na sání quìhvi-ya yucán, (nì xini-yà) jaàn íá iin tiàa nì ìchì dahuun iin ndahà-xí. ² Doco ndoó stná nècuàchì fariseu yucán, indéhe váha-neyà, áma dándûvâha-ya nècuàchì cuhí-mà cahan-né, te ducán nihìndèè-né daquéé cuàchi-ne dìquì-yá sàhà ñà-ndùá quivì descansu.

³ Dandu nì cachi-yà xì tiàa cuhí ndahà-xì mà:

—Ndacuiin-ní, cuiin-ní dava mahì nèhivì yohó.

⁴ Dandu nì càhàn-yà xì nèhivì nání xì-yá yucán, cachí-yà:

—¿Nansa ndiá ìcà-ndà quida-nda quivì descansu? ¿Amádi chicá íá vâha quida-nda ñà-íá viì, te màdiá ñà-có-ndiáá? ¿Amádi chicá íá vâha dacácu-nda nèhivì quivì mà, te màdiá cahni stnàhà-ndà?

Doco nècuàchì yucán, còò ni-íñàha ni nâxícóníhî-né nùù-yá. ⁵ Ñàyùcàndùá, nì

xiconúù-yá nùù nsidaa-né, te nì cuduchi ini-yà sàhà-né, vàchi caxin sàstnùhù anima-nè. Dandu nì cachi-yà xì tiàa ma:

—Chitanini-ní ndahà-ní.

Dandu nì chitanini nècuàchìmà ndahà-né, te nì nduvàha dahuan. ⁶ Ñàyùcàndùá nì caquee nècuàchì fariseu mà nì càhàn-nè xì nècuàchì partidu herodianu, nì ndatnuhu-né nansa cui dandáñúhú-nêyà.

Nansa nì nataca cuàhà nèhivì nùù mar

⁷⁻⁸ Daaní, cuàhàn-yà xì nècuàchì dacuahá-yá nùù mar, te cuàhà sàstnùhù nèhivì ladu Galilea nì catenchicùn stná xì-yá. Te na ní xitià cuentu ñà-ndiaha guá quidá-yá, dandu más nèhivì nì ndecoyo: nècuàchì ñuu Jerusalén, xì más gà nèhivì ladu Judea xì stná nèhivì ladu Idumea, xì nèhivì ladu duha yùte Jordán, xì nèhivì ladu ñuu Tiro xì ñuu Sidón, nsidaa-né vaxi-ne ndé iá-yà. ⁹ Ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá ñà-cundiatu tùha-ne xì iin lancha ndé coo-ya sàhá màsà ndútnúú guá-yà mahì nèhivì cuàhà mà. ¹⁰ Vàchi cuàhà-né nì dándúvaha-ya, ñàyùcàndùá nsidaa nècuàchì cuhí, nì nachitu-né nùù-yá, cuní-nè dacácùhun-ne ndahà-né icà-yá, te nduvàha-ne. ¹¹ Stná ñà-malu, na ní xinià-yà, nì sàcuítasisiá nùù-yá, cachá`:

—Dèhemanì Dios nduu-ní.

¹² Doco mii-yá, vihi gá cuàhà nì dándàcú ndee-yá nùá ñà-màsà cáhà ana divi nduú-yá.

Nansa nì nacàxin Jesús ùxìn ùì tiàa ñà-cunduu-ne apóstol xi-ya

13 Dandu nì nana-ya yucù, te nì cana-ya nècuàchì tuxí-yá ñà-nì cáquíxí-né nùu-yá. 14 Te nì nacàxin-ya ùxìn ùi-nè ñà-cunduu-ne nèhivì cutnahá xi-yá cacanu, dandu después techuún stná-yànè cùhùn-nè càhàn-nè xì nèhivì palabra xi-ya. 15 Te nì sàhatahvì-yánè ñà-dandúvaha-ne nècuàchì cuhí, te tavà stná-nè ñà-malu ñuhú anima nèhivì. 16 Te divi nècuàchì yohó xínduu nècuàchì nì nacàxin-ya: iin-ne nani Simón, te divi-ne nì dànàni stná-yà Pedro; 17 daaní, iá stná dèhe Zebedeo nani Jacobo xì ñani-nè Juan, ndùì nècuàchìmà nì dànàni stná-yà Boanerges, te cuní cachàmà na càhàn dàvì càhàn-nè. 18 Daaní iá stná Andrés, xì Felipe, xì Bartolomé, xì Mateo, xì Tomás, xì dèhe Alfeo nani Jacobo, xì stná Tadeo, xì Simón nì sanduu partidu cachí-nè nècuàchì Canaán; 19 te nì ia stná Judas Iscariote, divi nècuàchì icúmí cahin xì-yá.

Daaní, nì yàha-ya xì compañeru-yà ini iin vehe. 20 Te yucán nì nataca cuàhà gá tu nèhivì nùu-yá. Ñàyùcàndùá, cóni cúsáá gá-yà cuxi-ya, ni mii-yá nì nècuàchì dacuahá-yá. 21 Dandu nècuàchì xínduu nèhivì vehe-ya, nì xinitnùhu-ne nansa cachí nèhivì sàhà-yá ñà-sàni ndañuhu sàxínítnùnì-yà, cachí-nè. Ñàyùcàndùá, cuàhàn-nè ndé iá-yà ñà-cùnì-nè cundaca-neyà nùhù.

Nansa nì dàqué cuàchi nèhivì dìquì Jesús, ñà-malu chindéé xí-yâ, cachí-nè

22 Daaní, nècuàchì ley xi veheñùhu, nì caquee-ne ñuu Jerusalén, nì casaà-nè ndé iá-yà, te nì càhàn cuàchi-ne dìquì-yá, cachí-nè xì nèhivì:

—Nècuàchì jaàn, icúmí-nê ñà-malu nani Beelzebú ini-nè, divi quisi cusáhnû. Ñàyùcàndùá,

vàtùni tavá-né dava ga ñà-malu anima nèhivì, vàchi quisì mà chindéé xí-nê —nì cachi-ne.

²³ Ñàyùcàndùá nì cana Jesús nèhivì, te nì nacani-ya historia nduú ejemplu, cachí-yà xì-né:

—Ñà-malu, ¿nansa cui tavà stnahá nsidaa mián? Mà cúí. ²⁴ Vàchi ducán iá xán na iá xì nèhivì dandacú nùu iin ñuu, nú nì táhndè dava-ne, te náâ stnahá-né, dandu mà cúí dandacú gá-nè nùu ñuu mà. ²⁵ Te nèhivì ndoó iin vehe, nú xiní ùhì stnahá-né, dandu mà cúí cundoo tàcá gá-nè. ²⁶ Stná ñà-malu xi Satanás, nú nì táhndè dava, te cuni ùhì stnahá, dandu mà cuéà, te yàchì nsiha, nú ducán.

²⁷ Vehe iin tiàa ndacuì, mà cúí quìhvi ndevàha nèhivì, te tavà-né ñà-icúmí-tê. Còó, vàchi dihna icúmí-nê chicuhni-nète, dandu vàtùni quida-ne ducán.

²⁸ Ñà-ndáà nduá cachí xì-nsiá, mate nadaa ga cuàchi nèhivì iá nùu Dios, te ò nadaa ga xichi cáhàn ùhí-nè dìquì-yá, vàtùni cuicahnú ini-yà sàhà-né.

²⁹ Doco nú nì cáhàn ùhí-nè dìquì Espíritu Ìì xí Dios, dandísá, mà cúí cuicahnú ini-yà, sàhà-né, vàchi nicanicuahàn icúmí-nê cunsida-ne cuàchi ma.

³⁰ Ducán nì cachi-yà xì nèhivì yucán sàhà nècuàchì cáhàn tnùhù dìquì-yá, vàchi cachí-nè ñà-ìnácáá iin ñà-malu ini-yà.

Ñà-nduá nì cachi Jesús sàhà dihi-yá xì sàhà ñani-yà na ní casaà-nè caná-néyà

³¹ Daaní, nì sàà stná dihi-yá xì ñani-yà tùvèhé, te nì techuún-né iin razón caná-néyà. ³² Ñàyùcàndùá, nèhivì ndoó nùu-yá, nì cachi-nè xì-yá:

—Cunaha-ní, tùvèhè cà' iín dihi-ní xì stná ñani-ní, caná-né mii-ní.

³³ Dandu nì cachi-yà xì nèhivì mà:

—¿Ana divi nduú mamá xi cahan-nsiá? Te ò ¿ana divi xínduu ñani?

³⁴ Dandu nì xiconúù-yá nì indehè-yá nsidaa nèhivì ndoó nùù-yá, te nì cachi-yà:

—Divi nècuàchì yohó xínduu nahi mamá xi, ò nahi ñani. ³⁵ Vàchi nsidanicuú ana quidà-xì ñà-ndùá cuní Dios, divi xínduu nahi ñani, nahi cùhe, te nahi dihi stnáì.

4

Iin ejemplu sàhà iin nècuàchì xitù

¹ Daaní, inga xichi nì quesaha Jesús dacuahá-yá nèhivì nùù mar. Te yucán nì nataca cuàhà gá-nè nùù-yá. Ñàyùcàndùá, nì nana-ya iin lancha iín yuhù mar mà, te nì sàcòo-ya inì-nu. Te nèhivì cuàhà mà, yuhù mar mà nì sàcùndoo-ne. ² Dandu nì dàcuahá-yánè cuàhà iñàha, nì nacani-ya xì-né cuàhà historia nduú ejemplu. Te dohó nì cachi-yà:

³ —Cunini-nsia. Nisa ìa iin nècuàchì xitù, nì quee-ne cuàhàn-ne chihi-ne. ⁴ Te nì sate uun-ne tata mà. Te dava-ña, nì còya nùù ichì. Dandu nì quixi laa, nì saxì-siá. ⁵ Te dava stná mà, nì còya nùù cavà ndé còò cuàhà ñuhù. Te yàchì nì xitìà, vachi có-ndòó cucún ñuhù yucán. ⁶ Doco na ní dùcàn orá, nì ichà, vachi cónì níhì yohá. ⁷ Daaní, dava stná tata mà, mahì iñù nì còya. Te na ní sahnu iñù mà, dandu nì dàdáhvia viu cuati ma, ñàyùcàndùá cónì cuáha. ⁸ Daaní, dava stná tata mà, nì còya nùù ñuhù vaha, te nì xitìà, nì sahnua, te nì cuàha; dava-ña,

òcò ùxìn gà tantu nì cuàha; te dava-ña, ùnì dico gà tantu, te dava-ña, ùhùn dico gà tantu nì cuàha.

⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ni cúníní vaha nsidaa-nsiá ñà-nduá cachí.

Ñà-nduá disáhà-xí nì nacani Jesús ejemplu, divi sàhá màsà cúndàà ini nècuàchì cahìchì ini-xì

¹⁰ Na ní ndòo mii Jesús xì ùxìn ùì nècuàchì dacuahá-yá xì stná nècuàchì ndoó yatni, dandu nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá sàhá ejemplu mà.

¹¹ Ñàyùcànduá, dohó nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, sàni nihítàhvì-nsiá cundaà ini-nsia nansa iá ñuhiví ìì xí Dios, mate nisa ìa dèhé palabra sàhámà antes. Doco nècuàchì dava ga, còó. Puru ejemplu icúmî nacani xì-né. ¹² Ducán iá sàhá-ñá màsà cúnítnùhu-ne, mate indéhe-né, te màsà cúndàà ini-nè, mate iníní-né. Pues ducán icúmí cuu xi-né sàhá-ñá màsà ndédúmá ini-nè, te cuicahnú ini Dios sàhá cuàchi-ne.

Ñà-nduá cuní cachi ejemplu sàhá nècuàchì xitú

¹³ Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—¿A ñá-cô-cúndàà ini-nsia sàhá ejemplu jaàn nduá? Pues nú coó, dandu ¿nansa cui cundaà stná ini-nsia sàhá nsidaa ejemplu dava ga?

¹⁴ 'Pues cunaha-nsia, na ian quidá nècuàchì nì dandiàchì uun xi tata mà, ducán quidá stná nècuàchì chihì xì Palabra xi Dios ini anima nèhivì.

¹⁵ Tata nì còyo nùù ichì mà nduú nahi nèhivì iníní xí palabra xi Dios, doco yàchì vaxi ñà-malu dacúxíó-si palabra nì ndòo ini anima-nè mà.

¹⁶ Daaní, nahi tata nì còyo nùù cavà nduú nèhivì iníní xí palabra ìì, te luegu cudû ini-nè sàhá-ñá.

¹⁷ Doco na ian cùù xì viu còò yohò-xí, ducán cuú

stná xì-né. Iyuhu gá quidándéé ini-nè nchícùn vii-né. Daaní, nú ni yáha-ne iin tnùndoho, ò nú quidáquíni nèhivì xì-né ñà-nchícùn-nè palabra xi-ya, dandu luegu naxícócuìn ini-nè, te nacóó-néà.

¹⁸ Daaní, nahi tata nì còyo mahì iñù nduú nèhivì iníni xí palabra ì, ¹⁹ doco cuàhà gá nacání ini-nè sàhà vida xi-ne ñuhivì yohó. Te cudì stná ini-nè dacáyà-nè ñà-cuicà-né, vèchi xího sàstnùhù-né cucumi-né cuàhà iñàha. Ñàyúcán nduá sadí xì núu palabra xi Dios ñà-mà cùì nìhìndéà chindeá-nè. ²⁰ Daaní, nahi tata nì còyo núu ñuhù vaha nduú nèhivì iníni xí palabra ì, te xiníndísà-néà. Ñàyúcàndüá, queámà ñà-ndüú-né na iin viü nì cana vii, a sea nduú-né nahi viü nì cana òcò ùxìn tantu, te ò ñá-nì cana ùnì dico tantu, te ò ñà-nì cana ùhùn dico tantu.

In ejemplu sàhà iin lámpara

²¹ Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—Nú xícàn-ndà quixi iin lámpara, dandu mà chícání dèhé-ndàñá tìxi iin canasta, ò tìxi iin cama. Còó, cuiin vateá iin xaan ndé cutnuà inicutu.

²² Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-nì ìa dèhé, icumíâ tùi vateá. Te nsidaa ñà-ndüá quidá dèhé nèhivì, icúmíâ natùi claruà. ²³ Ni cúníni vaha nsidaa-nsiá palabra jaàn.

²⁴ Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—Cunini vaha-nsia na sáha xi-nsiá (ichì váha). Vèchi divi vara chitácùhá-nsià icúmí stná mii-nsiá nacuitacùhá-nsià. Doco nú iníni vaha-nsia, dandu chicá nìhìtáhvì-nsiá cundaà vaha inì-nsia. ²⁵ Vèchi nècuàchì sàñùhú (ñà-vàha) inì-xi, chicá más icúmí-nè nìhìtáhvì-né; doco nèhivì có-ñùhú ndisa

(ñà-vàha) inì-xi, ndè iyuhu (ñà-vàha) ñuhú ini-nè, icúmíâ cuxio nsiha.

In ejemplu sàhà tata sahnú nama

²⁶ Dandu nì cachi stná Jesús:

—Na historia yohó, ducán iá stná ñuhíví ì xì Dios. Nì chihi iin tiàa tata mahì itù-te. ²⁷ Na túinuù, dandu ndácòo-tè (nácòtò-teá); daaní sàñaà quídì-te. Doco tata mà, xítia te sahnúá, mate có-cùndáà inì-te índù modo sahnúá. ²⁸ Vàchi iin itu, miá cuàha. Dihna viu xítia, dandu después caná sicàyòcò-ñà, te nachitu nùniá. ²⁹ Te nú sàni sisa vaha, dandu yàchì icúmí ndanchito cosecha, vachi sà-íá`.

Ejemplu sàhà tata yutnù mostaza

³⁰ Dandu nì cachi stná Jesús:

—¿Índù iñaha cui cachì sàhà-ñá cundaà vaha inì-nsia nansa iá ñuhíví ì xì Dios? ¿Índù ejemplu cui nacani sàhà ñà-cundaà inì-nsia nansa iá tiempu mà? ³¹⁻³² Pues, cunaha-nsiá, nahi tata yutnù mostaza, ducán iá tiempu mà. Vàchi tata mà, mate tata chicá cuati iá ñuhíví nduá, doco nú sàni chihi-ndañá, dandu sahnúá. Queé nahnú ndahà-nú, te vihi gá nducáhnúá nùù nsi-daa gá ñà-tàtá. Dècuèndè laa ndavá ansivi vaxi sácuitàndòó casì mahì ndahà-nú —nì cachi-yà.

³³ Cunaha-nsiá, cuàhà gá ejemplu nahi ñà-jaàn nì nacani-ya xì nèhivì na dacuahá-yánè, según nansa nì sàà-nè cundaà ini-nè. ³⁴ Puru historia nduú nahi ejemplu nì nacani-ya xì-né, doco na ní ndòo mii-yá xì nècuàchì dacuahá-yá, dandu nì dàtúi nsihi-ya sàhámà nùù-né.

Nansa nì dàcùcuìn Jesús tàchì, te nì nàcùñuhu dadí tècuì mar

³⁵ Na ní cuñà quivì yucán, nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Cúhùn-ndà yàha-nda ladu mar.

³⁶ Dandu nì dànácuìtià compañeru-yà nèhivì cuáhà mà. Te mii-yá, nacua íá-yà ini lancha, ducán nì saca-neyà cuàhàn-nè yàha-ne mar. Te cuàhàn stná iin ùi gà lancha ndoó stná yucán.

³⁷ Doco después nì dàñà iin tàchì dàná, te nì nacuahnu todò tècuì, nì xìnu-tè ndè ini lancha mà, sàdaaní chitu-nú. ³⁸ Doco mii-yá, indúhu-yá quídì-yà cahà-nú, ihí almohada dìni-yá. Dandu nì dànsícuìhnu ini-nèyà, cachí-nè xì-yá:

—¡Ay! ¡Maestro! ¿A có-ndùlócô-nî ñà-vihini cui-ndà?

³⁹ Dandu nì ndacuiin-yà, nì càhàn-yà nì sadi-yà nùù tàchì mà, te nì cachi-yà xì tècuì mar:

—Ihî-ní ni coó, te ni ndúdádí.

Dandu luegu nì cucuiìn tàchì, te nì nàcùñuhu dadí tècuì.

⁴⁰ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì yucán:

—¿Índu chuun yúhî guâ-nsià? ¿A có-càhví-nsiá xì Dios?

⁴¹ Dandu nì yúhí sàstnùhù nècuàchìmà, te nì cachi-nè iin-ne xì inga-nè (sàhà-yá):

—¿Índù clase nèhivì nduú nècuàchì yohó, te dècuèndè tàchì xì mar iníní xí-nê?

5

Nansa nì tavà Jesús ñà-malu ñuhú ini iin nècuàchì ñuu Gadara

1 Daaní, nì sàà-nè xì-yá inga ladu mar nùù ñuu nècuàchì Gadareno. 2 Te na ní quee-ya nùù lancha, luegu nì ndacùhun tnahá-yá xì iin tiàa ñuhú ñà-malu inì-xi, vaxi-ne dècuèndè mahì cueva ndé xí-indùxin nsii. 3 Vàchi de por sí, yucán iá dahuun-ne. Te còò ni-iin cui chichuhni xì-né, mate cadena ni cùndúá. 4 Cuàhà xi-chi nì sàcùnuhni-nè xì manilla càa, xì stná cadena. Doco siempre sahdé-nèà, te dacuachí stná-nè manilla mà. Còò ni-iin cui nsida vii xì sàxìnítùnì-nè. 5 Nicanicuahàn ndui te ñuú ndáhì loco-nè, xicánúú-né yucù xì mahì cueva mà, danácuêhè-nè mii-né xì yùù. 6 Doco na ní xini xicà-né Jesús, nì dàyáà-nè nì sàà-nè nùù-yá, te nì sàcùin sísì-né nùù-yá, 7 ndáhì ndee-né quidá ñà-malu, te nì cachi-nè:

—Jesús, ¿ndià cunduu-ní yùhù? (Yùhù ináhì mii-ní), Dèhemani Dios iá dìquì-xí ansivi nduu-ní. Sàhà Dios sacúndáhvî nùù-ní, ¡màsà dándóhó-ní yùhù!

8 Pues ducán nì cachi nècuàchìmà, vachi làcà nì cachi-yà xì-ñá:

—¡Cuxio yohó ñà-malu nùù tiàa yohó!

9 Dandu nì ndàcàtnùhù stná-yà nùá:

—¿Nansa nanu?

Te nì cachà:

—Ejército naní, vachi cuàhà nduú-nsí.

10 Dandu cuàhà gá nì sacundahví tiàa ma nùù-yá ñà-màsà téchúùn-yáñà cùhàn inga ñuu. 11 Te yatni yucù yucán nì sandoo cuàhà cochi, xixáhan-sì.

12 Ñàyùcàndúá, nì sacundahvíà nùù-yá, cachá`:

—Dayáha-ní nsiùhù ni cùhùn-nsì màcùñuhu-nsi ini cochi yucán.

13 Dandu nì dándàà-yàñà. Ñàyùcàndùá nì caquea nùù tiàa ma cuàhàn, nì sàcùñuha ini cochi yucán. Nahi ùì mil nì sanduu-sì. Daaní, carrera nì nuu nsidaa-sí candiaa yucán, te nì còyo-sì ini mar nì càhà-si.

14 Daaní, tè-xíndiaa xì cochi mà, nì yùhí-te; carrera mànuhù-té nì cachitnùhu-tè xì nècuàchì ini ñuu mà xì stná nècuàchì ndoó ranchu. Dandu nèhivì ndoó yucán, vaxi-ne cundehè-né ñà-ndúá nì cuu. 15 Nì quesaa nsidaa-né ndé iá-yà, te nì caxini-nè nècuàchì nìsa ñuhu cuàhà ñà-malu inì-xì, iá-nè, ndixí-né sicoto, sàni nàcòo nsihi sàxìnítùnì-nè. Dandu nèhivì yucán, nì cayùhí-nè.

16 Te nècuàchì nì caxini nansa nì cuu, nì nacani-ne xì nsidaa nèhivì mà sàhà cochi xì sàhà stná tiàa ma. 17 Dandu nèhivì cuàhà mà, nì quesaha-né nì sacundahví-nè nùù-yà ñà-nì quèé dahuun-ya ñuu-nè.

18 Daaní, na sàni nana tu-ya lancha yucán, dandu nì càhàn nècuàchì nìsa ñuhu ñà-malu inì-xì, nì xicàn-nè áma cui cutnahá stná-nè xì-yà cùhùn.

19 Doco cóni sáha-ya cùhùn-nè:

—Còó —cachí-yà—, xuhun-ní vehe-ni, te cachitnùhu-ní xì tnaha-ní ñà-cuàhà guá nì quida Stohò-ní Dios xì-ní, te nì cuhi ini-yà mii-ní.

20 Ñàyùcàndùá, nì quee tiàa ma cuàhàn-nè icutu ladu mà nani Decápolis, nì cachitnùhu-ne ñà-ndiaha guá nì quida Jesús xì-né. Te nsidaa nèhivì yucán, nì ndulocó-nè.

Nansa nì dånátíacú Jesús dèhe Jairo, te nì dándúvaha stná-yà iin nècuàchì ñahà

21 Dandu nì nayàha-ya ini lancha cuàhàn-yà inga ladu mar. Te yucán yuhù mar mà nì nataca cuàhà

sàstnùhù nèhivì nùù-yá. ²² Dandu yucán nì sàà stná iin nècuàchì cusáhnû nùù iin veheññu, Jairo nani-né. Te nì tnàtuu-ne nùù-yá, nì tutuyuhu-né ñuhù nùù sàhà-yá, ²³ te nì sacundahví cuàhà-né nùù-yá, cachí-nè:

—Meru cucáhvî dèheyoquí. Cúhùn-ndà, chindàndòò-ní ndahà-ní dìquì-ñá sàhà-ñá nduvàha-ñá, te màsà cúì-ña.

²⁴ Ñàyùcàndùá, cuàhàn-yà xì-né. Te cuàhà gá stná nèhivì cutnáhâ xí-yâ nchícùn stná-nè cuàhàn, dècuèndè tnuu cuàhàn-nè xì-yá ñà-cuàhà guá-nè. ²⁵ Te cunaha-nsiá, mahì nèhivì mà cuàhàn stná iin nècuàchì ñahà cuhí. Ûxìn ùì cuà sàcuàhàn-nè ndohó-né cuèhè nì. ²⁶ Te cuàhà gá sàni ndoho-ne nì quida nècuàchì quidátátná, doco cóni níhì nècuàchì mà chindee-ñánê. Còò, chicá nì quida yaa cuèhè xi-ne, dècuèndè sàni dànsihí-né dihùn xí-né sàhá. ²⁷ Doco na ní xinitnùhu-ne sàhà Jesús, nì quixi-ne ladu yàtà-yá mahì nèhivì cuàhà mà, te nì dàcúhùn ndahà-né nùù sìcoto xi-ya, ²⁸ vachi nì nacani ini-nè: “Nú nì dúcùn ndahí mate sìcoto-ni xi-ya, vátùni nduvàhi”. ²⁹ Te (ñà-ndáà nduá), luego nì cucuìn nì-né, te nì cuu ini-nè sàni nduvàha-ne cuèhè dana ma. ³⁰ Daaní, momentu mà nì cundaà stná ini-yà sàni dàndúvaha iin nèhivì xì poder xi-ya. Ñàyùcàndùá, nì naxicocuín duma-yá yàtà-xí mahì nèhivì cuàhà mà, te nì cachi-yà:

—¿Ana divi nì dúcùn ndahà-xí ìcà sìcoto xi?

³¹ Dandu nècuàchì dacuahá-yá, nì cachi-nè xì-yá:

—¿A có-xiní-nì ñà-cuàhà guá nèhivì ndoó yohó, te yáha ga tnuu cuàhàn-ndà? Te nú ducán, dandu ¿índù chuun cachí-nì: “¿Ana nì dúcùn ndahà-xí ìcà sìcoto xi?”?

³² Dandu nì xiconúù-yá nì indehè-yá, áma nátùì nècuàchì nì quida mà. ³³ Te nècuàchì ñahà mà, ndé quídí cuisì-né ñà-yúhí-nè, vàchi ináhá-nê ñà-ndùá nì cuu xi ini-nè. Dandu nì tnàtuu-ne, nì sàcuìn sisi-né nùù-yá, te nì cachi ndàà-nè xì-yá nsidaa ñà-ndùá nì cuu xi-né. ³⁴ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Hija, sàni nduvàha-ní ñà-nì xinindisa-ní. Vàtùni nùhù-ní contentu yichi. Iin-ni nì cúxíó cuèhè dana nisa quida xi-ní.

³⁵ Na meru cachí-yà ducán, dandu nì caquesaa nèhivì vaxi vehe presidente xi veheñùhu ma, te nì cacachi-nè xì nècuàchìmà:

—Sàni xìhì dèhe yoco-ní. Có-xiñùhù cuàhachuún gà-ní maestru.

³⁶ Doco Jesús, cóni ndúlócô-yà sàhà ñà-ndùá nì cachi-nè, cuisì-ní nì cachi-yà xì presidente mà:

—Màsà yúhí-ní. Cuisì cunihnu vaha inì-ní.

³⁷ Dandu nì cachi-yà ñà-màsà cútnáhâ gá nèhivì xì-yá, cuisì-ní Pedro, xì Jacobo, xì ñani Jacobo nani Juan. ³⁸ Te nì sàà-yà xì-né ndé vehe presidente mà, te nì xini-yà ndoó chitu nèhivì, yáha ga quidácuáhà-né, sacú ndee-né, te cána fuerte-nè.

³⁹ Dandu nì nsìhvi-ya vehe, te nì cachi-yà:

—¿Índù chuun cána guá-nsia, te sacú guá-nsià? vàchi cóni xìhì ñahà chù yohó. Quídí uun ni-ñà.

⁴⁰ Doco nècuàchìmà, nì sàcùndiaa uun-neyà. Ñàyùcàndùá, nì tavà nsìhí-yánè fuera, te nì saca-ya yuadíhâ xì nècuàchì cutnáhâ xì-yâ, nì yàha-ne ndé indúhu ñahà chii ma. ⁴¹ Dandu nì tnii-ya ndahà-ñá, cachí-yà:

—Talita cumi —te cuní cachàmà dàhàn ñuu yucán: Yohó cachí xì', ndacuiin xá.

⁴² Dandu vichi vichi nì ndacuiin-ña nì naca-canuu-ña, vachi nahi ùxìn ùi cuià xicá-ña. Te nècuàchì cutnàhâ xí-yâ, nì candulocó sàstnùhù-né sàhà ñà-ndùá nì cuu. ⁴³ Doco mii-yá, nì chihaha-yánè ñà-màsà cáchí-nè xì nèhivì ñà-ndùá nì xini-nè. Dandu nì cachi-yà xì-né ni dácúxî-nèña.

6

Ñà-ndùá nì quida nèhivì ñuu Nazaret na ní nùhù Jesús ñuu-yà mà

¹ Dandu nì quee Jesús yucán mànuhù-yá ñuu-yà, te nchícùn stná nècuàchì dacuahá-yá, ndacá tnàhâ-né xì-yá cuàhàn. ² Te na ní sàà quivì descansu ñuu yucán, nì sàhàn-yà veheñùhu, te nì quesaha-yá dacuahá-yá nèhivì. Te na ní inini-ne ñà-ndùá nì cachi-yà, nì ndulocó-nè, cachí-nè:

—¿Índù nì xini-ndà nì nihítàhvì guá nècuàchì yòhó? Te ¿índù nì xini-ndà nì cunchichí guá-nè? ¿Te nansa iá stná milagru quidá-né? ³ Vachi iin ana tùha yàcùn yutnù nduú-né. Te dihi-né nani María, te ñani-nè nduú Jacobo, xì José, xì Judas, xì Simón. Te ñahàcúha-ne, ¿a có-ndòó stná-nè yohó ndé ndòò-ndà?

Ducánì nì cachi-nè ñà-nì cuduchi ini-nè sàhà-yá. ⁴ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Iin ana cáhàn cuenta xi Dios, nú inga ñuu ni cáhàn-nè, dandu siempre quidáñúhú nèhivì ñuu mà-né, doco nèhivì ñuu mii-né, ò tnaha-ne, ò nèhivì vehe-ne, còó, có-quidáñúhú-ñánê —nì cachi-yà.

⁵ Ñàyùcàndùá, mànicùí quida-ya milagru ñuu-yà mà, cuisì iin ùi nècuàchì cuhí, nì chitàndòó-yá

ndahà-yá dìquì-né, te nì nduvàha-ne. ⁶ Te nì ndu-locó-yà ñà-có-cùnì nècuàchì ñuu mà cunindisá-né.

Nansa nì techuún Jesús nècuàchì dacuahá-yá ñà-dacuítìà-nè palabra ù

Dandu nì nacàhin-ya vuelta cuàhà ñuu cuati, nì dàcuahá-yá nècuàchì ñuu yucán. ⁷ Dandu nì cana-ya ùxìn ùì nècuàchì dàcuahá-yá, te nì dàndàcú-yá ñà-cutnahá ùì ùì-nè cùhùn. Te nì sàhatahvì-yánè ñà-tavà-né ñà-malu. ⁸ Te nì cachi stná-yà xì-né ñà-còò ni-iñàha cunihi-ne cùhùn ichì mà, cuisì-ní bastón xi-ne; còò morral, còò pan, còò òhùn cunihi-ne ini siuhmatìxi-ne, ⁹ te ndisàn uun nì cúnài-né. Te cuisì imindaa òhùn cundixi-ne cùhùn. ¹⁰ Te nì cachi stná-yà xì-né:

—Nú cuàhàn-nsià cundoo-nsia iin vehe, dandu iin-ni cundoo-nsia yucán ndè cachi sàà quivì quee-nsia ñuu mà. ¹¹ Te nú có-cùnì nèhivì quihin casú-nè cunini-ne, dandu quee-nsia ñuu-nèmà, te catù-nsiá sàhà-nsiá ñà-còyo yàcá ñuu mà. Vàchi ñà-jaàn cunduu testigu dìquì-né quivì coo juicio xi-ne. Te yùhù cachí xì-nsiá, na sàà quivì ndàcàn Dios cuenta sàhà cuàchi, dandu chicá cuàhà castigu icúmì nècuàchì mà nìhì-né nùù nècuàchì (malu) nì sandoo ñuu Sodoma xì ñuu Gomorra sàhana.

¹² Dandu nècuàchì dacuahá-yá mà, nì caquihin-ne ichì cuàhàn-nè, nì càhàn-nè xì nèhivì ñà-ndiá làcà-né naxicocuïn ini-nè sàhà cuàchi-ne. ¹³ Te nì tavà stná-nè cuàhà ñà-malu ñuhú ini nèhivì, te nì saquin stná-nè seña xì aceite òhì cuàhà nècuàchi cuhí, te nì dàndúvaha-ñané.

Nansa nì xihì Juan Bautista

14 Ñà-cuàhà guá nì xitià fama xi Jesús, ñàyùcànduá, nì xinitnùhu stná rey nani Herodes. Te sàhámà nì cachi tèmà:

—Sàni natiacu Juan Bautista, te ñàyùcànduá quidá-né milagru.

15 Ducán nì cachi tèmà. Doco dava ga nèhivì, nì cacachi-nè sàhà-yá ñà-divi Elías nìsa ìa sàhana nduú-yá. Te dava ga-nè, nì cachi-nè ñà-iin nècuàchì cáhàn cuenta xi Dios nduú-yá, nahi nècuàchì profeta sàhana.

16 Doco Herodes mà, dohó nì cachì-te na ní xinitnùhu-tè sàhà-yá:

—Còó, divi Juan nduú-né, vàchi sàni natiacu-nè, mate ní quendodò dìni-né nì guide.

17 Ducán nì cachi tèmà, vàchi antes nì chiacadi-te Juan, nì dandàcú-te nùù soldadu xi-tè, te nì tniì tèmàné. Ñàyùcànduá nì sàcùnuhni-nè cadena, te nì sàcùndiadi-nè vehecàa. Pues nsi-daa ñà-jaàn nì quida Herodes mà sàhà-ñá cuní-te ndò vaha-tè nùù iin ñahà nani Herodías. Vàchi sàni nandàhà-té xí-ñà mate ñahàdìhí ñani-te Felipe nduú-ña. 18 Ñàyùcànduá nì cachi Juan xi-té:

—Có-sàha Dios lugar coo-ní xi ñahàdìhí ñani-ní.

19 Pues divi sàhà ñà-jaàn nì xini ùhì Herodías mà Juan, te cuní-ña cahni-ñánê, doco mànicúì.

20 Vàchi Herodes mà, ináhà-tè Juan ñà-nduú-né iin nècuàchì nihnú ndáà inì-xi, te ìì stná ini-nè. Ñàyùcànduá, yúhì-tené. Te divi sàhájàn nì xidahan stná-te nècuàchì mà nùù ñahà mà. Te cudî stná inì-te cunini-tè ñà-nduá cachì nècuàchì mà, mate cóni sàa-te cundaà vaha inì-te.

21 Doco nì sàa iin quivì nì cuu ofrecer nansa dandáñuhú ñahà màné, vàchi nì naxìnu rey mà

cuà, te nì quida-tè iin vicò cahnú nì casaà cuàhà tè-cùsáhnù ñuu mà, xì cuàhà stná comandante capitán, xì stná cuàhà tècuicà ndoó ladu Galilea yucán. ²² Dandu nì quìhvi dèheyoco Herodías mà ndé iá vicò, te nì ìtasaha sàstnùhù-ñá, nì dàcúdîi inì-ña rey mà xì stná tè-xínduu visita xi-tè. Ñàyùcàndùá, nì cachì-te xi-ñá:

—Ndéni iñàha nì cui cunú, càcùn-ñá nùí, te nìhùn-ñá.

²³ Te nì chinaha-té Dios ñà-ndéni iñàha nì cui nì càcàn-ña, cuàha-tèñá, mate nì cúndúá iin davatahvi ñuu ndé cusáhnù-te, cuàha-tèñá. ²⁴ Ñàyùcàndùá nì quee-ña cuàhàn-ña ndàcàtnùhù-ñá nùò dihi-ñá:

—¿Ndíá nduá càquìn?

Te nì cachi dihi-ñá:

—Dìni Juan Bautista càcùn —nì cache.

²⁵ Ñàyùcàndùá, yàchì nì nansìhvi ñahà chii mà ndé iá rey mà, te nì xicàn-ña, cachí-ña:

—Dìni Juan Bautista taxi-ní luegu, cunacaà ini iin charola cahnú —cachá.

²⁶ Dandu rey mà, cuàhà gá nì cuhuun inì-te, doco sàhà-ñá sàni dàndáa-te, te sàhà stná visita ndoó yucán, ñàyùcàndùá có-cùnì-te dama-tè ñà-ndúá nì cachì-te xi-ñá. ²⁷ Sàhájàn vichi vichi nì techuún-te iin tè-cùhùn cahnì xì Juan, te cunihi tèmà dìni-né ndixi. ²⁸ Ñàyùcàndùá, nì sàhàn tèmà vehecàa, nì quendodò-té dìni-né, te nihí-teá ini iin charola nì nansìhvi nì sàha-tè ñahà chii mà, dandu mii-ñá, nì sàha-ña dihi-ñá.

²⁹ Daaní, na ní caxinitnùhu nècuàchì nìsa dacuahá Juan, dandu nì casahàn itnii-né nì naquihin-ne iquicúñú nsì ma nì sùxin-ne nì chicaa-nèà ndé nduú cueva xi nsì.

Nansa nì dàcùxí Jesús ùhùn mil nèhivì

³⁰ Daaní, nì cansiaa nècuàchì nì techuún Jesús cacanu, te nì canataca-nè nùù-yá, nì nacani-ne xì-yá nsidaa ñà-ndùá nì quida-ne xì ñá-ndùá nì chinaha-nè. ³¹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Naha-nsià cùhùn cuaán-nda iin xaan ndé có-ndóó nèhivì, quetatu chii-nsiá.

Ducán nì cachi-yà, vàchi ni có-cùsáá gá-nè cuxi-ne, ñà-cuàhà guá nèhivì queé nsíhvi nùù-né.

³² Ñàyùcàndùá nì nana-ya xì-né ini iin lancha ñà-cùhùn cuaán-yá xì-né iin xaan ndé còò iin.

³³ Doco nì xini nèhivì cuàhàn-yà, te cuàhà-né nì nacuni-nèyà, ñàyùcàndùá nì caquee-ne nsidaa ñuu nì dàyáá-nè, te dihna-ne nì sàà-nè nùù-yá.

³⁴ Ñàyùcàndùá, na ní quee-ya nùù lancha mà, nì xini-yà cuàhà gá-nè ndóó, te nì cuhi ini-yànè, vàchi nahi riì còò stohò-xi, ducán nduú-né. Ñàyùcàndùá, nì dàcuàhá-yánè cuàhà iñàha.

³⁵ Daaní, na ní cuaà nì catnàtuu nèhivì siempre nchícùn xì-yá nùù-yá, cachí-nè:

—Vichi sàcuàhàn nì cuaà, te lugar yohó, còò ni-iin vehe. ³⁶ Ñàyùcàndùá, ndaquìndèè-ní xì nèhivì yohó ñà-nì cuítìà-nè cùhùn-nè ndè ranchu ò ñuu cuati ndóó yatni, te cuiin-ne ñà-cutiacu-nè, vàchi còò ñá-cuxi-ne lugar yohó.

³⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá dacuxí-nsiánè.

Te nì cachi-nè xì-yá:

—¿A cùhùn-nsì xì ùì cientu dihùn plata, te cuiin-nsi pan dacuxí-nsínè?

³⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Nadaa pan icúmí-nsiâ? Cuahán-nsià cun-dehè-nsiá.

Ñâyùcànduá, (nì ndàcàtnùhù-né), te na ní cun-daà ini-nè, nì cachi-nè:

—Ùhàn, xì ùi siaca.

³⁹ Dandu nì dàndàcú-yá ni mácùndoo nsidaa nèhivì mà, cuaán cuaán iin iin grupu-nè nùu yucù cuií. ⁴⁰ Te ducán nì quida-ne nì sàcùndoo yucùn-né, cientu cientu-ne, te dava cientu dava cientu-nè nùu iin iin grupu-nè. ⁴¹ Dandu nì tnii-ya ùhùn pan mà xì ùi siaca ma, nì nda-coto ndiaá-yà dìquì-xí, te nì naquimani-yá Dios sàhà-ñá. Dandu nì dàcuàchí-yá pan mà nì sàha-ya nècuàchì dacuahá-yá, te mii-né, nì dasàn-nèa nùu nèhivì cuáhà mà; daaní, divi-ni ducán nì quida stná-yà xì ùi siaca, nì dàcuàchí stná-yàsi nùu-né. ⁴² Te nì xixi nsidaa-né nì ndenuu ini-nè. ⁴³ Dandu nì chivàha-ne ñà-nì cuyodò gá, pedazu siaca xì stná pedazu pan, te nì chitu ùxin ùi ìcà-ñá. ⁴⁴ Te cunaha-nsiá, ùhùn mil tiàa nì sanduu nèhivì nì xixi xi pan mà.

Nansa nì xica ndodò Jesús nùu tècuí mar

⁴⁵ Daaní, vichi duha nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá ñà-nì mácùñuhu-ne ini lancha, te codò nùu cueé-nè nùu-yá cùhùn-nè inga ladu mar dècuèndè ñuu Betsaida. Doco mii-yá, cuàhàn-yà danácuítià-yà nèhivì cuáhà mà. ⁴⁶ Te nì nsihi nì ndaquìndèè-yá xì-né, dandu nì nana-ya iin yucù nì xicàn tàhvi-yá nùu Dios.

⁴⁷ Daaní, na ní cuñaà, xicá ùi lancha mà mahì mar. Doco mii-yá, mindaa-yá iá-yà ñuhù íchì.

⁴⁸ Dandu nì xini xicà-yànè ñà-ùhì gà dacacá-nènu

xi yutnù iá nahi pala, vâchi caná tàchì ladu nùù-né. Ñâyùcàndùá, sinduhá nì sàà-yà nùù-né, xicándódo-yá nùù tècuí mar, te nihnú ini-yà yàha-ya iin ladu. ⁴⁹ Doco na ní caxini-nè nansa xicá-yá nùù tècuí ducán, dandu nì càna ndee-né, vâchi duma nduá càhàn-né. ⁵⁰ Vâchi nsidaa-né, nì xini-nèyà, te nì ndulocó-nè, yúhî cuàhà-né. Doco nì càhàn-yà xì-né, cachí-yà:

—Nacuàhandee inì-nsia, vâchi yùhù nduí; màsà yúhî-nsià.

⁵¹ Dandu nì quècahnu-ya ini lancha ndé ndoó-né, te nì cucuiin tàchì mà. Ñâyùcàndùá, cuàhà sàstnùhù nì ndulocó gà-nè. ⁵² Vâchi cónì sánihì váha ini-nè sàhà milagru nì nducuahà pan mà, vâchi ùhì mànihì ini-nè.

Nansa nì dàndúvâha Jesús cuàhà nècuàchì cuhí ñuu Genesaret

⁵³ Daaní, na sání yàha-ya xì-né mar mà, dandu nì sàà-yà ñuhù íchî iin ñuu nani Genesaret. ⁵⁴ Te na ní quecoyo-ne xì-yá nùù barcu mà, dandu vichi vichi nì nacuni nèhivì ñuu mà-yá. ⁵⁵ Ñâyùcàndùá, nì cadayáa-nè cuàhàn-nè inicutu ladu yucán, nì sàquíhin-ne nècuàchì cuhí xi-ne, te nihí-né nècuàchì mà vâxi nùù-yá itánduhù-né nùù camilla. Te ndéni nì cui nì xinitnùhu-ne iá-yà, divi yucán nì sàà-nè xì nècuàchì mà. ⁵⁶ Te na yàha-ya ñuu cuati, ò ñuu nahnú, te ò iin ranchu, o ndéni nì cui, yucán nì cachitánduhù-né nècuàchì cuhí xi-ne ichì, te nì xicàn-nè ñà-siquiera nùù sàhà sìcoto xi-ya ni dúcùn ndahà nècuàchì cuhí mà. Te nsidaa ana nì dúcùn ndahà-xí ducán, nì nduvàha-ne.

7

Ñà-nduá dacuidá cuàchi ndisa xi anima-ndà

¹ Daaní, ñuu Jerusalén nì caquee dava nècuàchì fariseu xì stná nècuàchì ley xì veheñùhu vaxi-ne, nì quesaa-nè nùù Jesús. ² Te nì caxini-nè nansa quidá nècuàchì dacuahá-yá, xixí-né comida xi-ne, te cóni ndahá-né. Ñàyùcànduá, nì caxitnùhu-ne nècuàchìmà. Vàchi modo jaàn nduhí ndahà-ndà (càhàn-né). ³ Vàchi nècuàchì fariseu mà, xì nsidaa gá nècuàchì raza Judea, nú màsà ndahá-né, mà cúxí-né, vachi ducán iá estilu xi xii-né chivàha-ne. ⁴ Te nú nì sàhàn-nè yàhvi, dècuèndè ndaha-ne, dandu cuxi-ne. Te cuàhà sàstnùhù gá estilu icúmí-nê chivàha-ne, vachi icúmí-nê nacate stná-nè taza, quidi, yoo, cãa, cama. ⁵ Ñàyùcànduá, nècuàchì fariseu mà, xì stná nècuàchì ley xì veheñùhu, nì xicàn tnùhù-né nùù Jesús, cachí-nè:

—Nècuàchì dacuaha-ní, ¿índù chuun có-nchícùn-nè estilu xi xii-ndà? vachi có-nduhí ndahà-né na xixí-né.

⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-ndàà nduá nì cachitnùhu Isaías sàhà mii-nsiá sàhana, vachi dananí uun-nsia vaha-nsia. Pues ñà-yòhó nduá nì cachi Dios, te nì tiaa Isaías yucán:

Nèhivì yohó, cuisì-ní yuhù-né quidáñúhú-nê yùhù, màdì ini anima-nè, vachi xica ié` cahan-né.

⁷ Cahvi-né yùhù tuxí-né, doco có-ndiàà, vachi nèhivì ùún nduú ana nì quidavàha xi ley chináhà-nè nèhivì, cachí Dios.

⁸ Vachi mii-nsiá, mà úhì nacóó nihni-nsia ñà-nduá nì dandacú Dios, doco ñà-nduú ley xi nèhivì ùún, ñà-jaàn ndisa quidá-nsiá cumplir. Costumbre

xi-nsia nduú ñà-nàcáté-nsiá quidi, xì taza, te cuàhà gá costumbre icúmí stná-nsiá nahi ñà-jaàn.

⁹ Dandu nì cachi gà-yà xi-né:

—Mii-nsiá, tuxí inì-nsia vátùni naco-nsia ñà-nduá nì dandàcú Dios, te cuisì estilu xi mii-nsiá chivàha-nsia. ¹⁰ (Cundehè-nsiá casu yohó): sàhana nì cachi Moisés ñà-icúmí coo tnùñuhu xi-nda nùu yuadíhí-ndá, te nú ni cáhàn ùhí iin nèhivì dìquì iin yuadíhí-nê, dandu icúmí-nê cui-nè. (Ducán nì cachi Dios.) ¹¹ Doco tucu cachí mii-nsiá, vàchi cachí-nsià vátùni cachi iin nèhivì xì yuadíhí (ndahví-nè): “Mà cúí chindeí mii-nsiá xì ñà-nduá icúmí, vàchi sàni cachì sàhà nsidaámà ñà-nduá dìhùn ì; vàchi sàni cachì: Corbán nduá, te cuní cachàmà, dìhùn xì Dios nduá”. ¹² Te nú ducán ni cachí nècuàchìmà, dandu có-sàha ga-nsià chindee gá-nè yuadíhí-nê (xì dìhùn mà). ¹³ Ñàyùcànduá, sàhà estilu xi-nsiamà, iladu sàni ndòo ley ì mà, te cuisì estilu nì ndòo nùu-nsiá chivàha-nsia. Te cuàhà gá estilu tnaha ñà-yùcán icúmí stná-nsià —nì cachi Jesús.

¹⁴ Dandu nì cana-ya nèhivì cuáhà mà ñà-tnàtuu-ne nùu-yá, te nì cachi-yà xi-né:

—Cunini nsidaa-nsiá, te cundaà vaha inì-nsia: ¹⁵ mà cúnsídá cuàchi ni-iin nèhivì sàhà ñà-nduá xixí-né. Còó. Ñà-nìhnú ini anima-nè, te quidá-nèà, divi ñà-jaàn nduá dacuidá cuàchi xì anima-nè. ¹⁶ Ni cúnínì vaha nsidaa-nsiá.

¹⁷ Dandu nì yàha-ya ini vehe, te nì ndòo nèhivì cuáhà mà tùvèhé. Dandu nì ndàcàtnùhù nècuàchì dacuahá-yá nùu-yá ndiá nduá cuní cachi ejemplu mà. ¹⁸ Te nì cachi-yà xi-né:

—¿A có-sànìhì stná ini mii-nsiá? Cunaha-nsiá, ñà-ìà fuera iquìcúñú-ndà, nú ni quèa yuhù-ndà,

mà cúí dacuidá cuàcha-ndó nùù Dios. ¹⁹ Vàchi màdì ini anima-ndà quíhvia. Còó, tìxi-nda cuáhàn, dandu después queá.

Ducán nì cachi-yà sàhà-ñá cundaà ini-ndà comida viì nduú nsidaa clase ñà-cutiacu-ndà, màdì cuáchi nduá cuxi-ndañá.

²⁰ Dandu nì cachi stná-yà:

—Ñà-nduá nihnú ini nèhivì, te queá anima-nè, divi nduá dacuidá cuàchi xi-né. ²¹ Vàchi anima nèhivì ñuhú cuàchi-ne, te sàhà ñà-ñùhàmà ini-nè, ñà-yucànduá quidá stná-nè cuàhà ñà-có-ndiáá; vàchi nacání quini ini-nè, te ò cáhàn-nè xì nècuàchì cónì nándàhà xi-né, te ò dava-ne, uun-ni ndoó-né xì ndé ni nèhivì ní cui; te dava-ne, sahní stnahá-né, ²² ò xidá cuihná-nè; te xího stná-nè ñà-ìcúmí ñànìtnaha-ne; quini quidá stná-nè xì ñànìtnaha-ne, te dandahví stnahá stná-nè; tùha quini stná-nè, te có-cùcáhàn nùù-né; te cuàhà-né, cúmbìdia stnahá stná ini-nè, te cáhàn quini-ne dìquì ñànìtnaha-ne; cuadú stná-nè, te nacání ndévàha ini-nè. ²³ Pues ducán quidá-né, vàchi ñuhú nsidaájàn ini anima-nè, te na quidá-néà, dandu dacuidá cuàcha-nè —nì cachi-yà.

Nansa nì xinindisá iin nècuàchì ñahà inga ñuu icúmí xí inga religión

²⁴ Dandu nì quee Jesús ladu yucán cuàhàn-yà ladu ñuu Tiro xì ñuu Sidón. Te yucán nì sàà-yà visita iin vehe, doco có-cùnì-yà cundaà ini nèhivì ñà-ìá-yà yucán; doco mànìcùì coo dèhé-yà. ²⁵⁻²⁶ Vàchi vichi vichi nì xinitnùhu iin nècuàchì ñahà inácaa iin ñà-malu ini dèheyoco-xí. Iin nècuàchì inga ñuu nduú-né, iin ñuu nani Sirofenicia. Te na ní sàà-nè ndé ìá-yà, nì sàcuìlìn sìsì-né nùù-yá,

nì sacundahví-nè nùù-yá áma táva-yá ñà-malu anima dèhe-ne. ²⁷ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Dihna icúmí cutahví dèhe (ñuu nsiùhù, dandu después nèhivì inga ñuu), vèchi ducán iá na ian xixí ñà-cuati. Dihna cuxi mii-vé, te ndenuu ini-vè, dandu después cuxi sìhina cuati. Vèchi mà váha cuxio dità-vé, te cuxi-siá.

²⁸ Doco nì cachi tu nècuàchìmà xì-yá:

—Ñà-ndàá nduá, Señor. Doco cunaha-ní, dècuèndè stná sìhina xicánúú tixi mesa, níhì stná-si iyuhu xèhè dità cóyo ndé xixí dèhe-nda. (Ñàyùcànduá, chindee sacu stná-ní yùhù.)

²⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Vàtùni cachí-ní. Ñàyùcànduá, xuhun-ní vehe-ní, vèchi sàni quee ñà-malu nùù dèhe-ní.

³⁰ Daaní, mànuhù nècuàchìmà vehe-ne, te nì xini-nè indúhu víi dèhe-ne cama, vèchi sàni cuxio ñà-malu nìsa dandoho-xi-ñá.

Nansa nì nduvàha iin nècuàchì dòhò, te ihin stná-nè

³¹ Dandu nì quee Jesús ñuu Tiro mà, nì yàha-ya ñuu Sidón, xì stná ladu Decápolis, te nì nasaa-yà mar iá Galilea. ³² Te nèhivì yucán, nì saca-ne iin nècuàchì dòhò có-câhàn vii stná, te nì casaà-nè nùù-yá, nì sacundahví-nè ñà-nì chindánuú-yá ndahà-yá dìni nècuàchìmà, te nduvàha-ne.

³³ Dandu nì tavà cuaán-yá nècuàchìmà, te nì dàquìhvi-ya dìnìndàhá-yà ini tùtnù-né. Te nì dàcóyo-ya tèdíí-yà dìnìndàhá-yà nì chituu-ya nùù yàá-nè. ³⁴ Dandu nì ndacoto ndiaá-yà dìquì-xí, te nì sàcàn ini-yà, cachí-yà xì tiàa ma dàhàn ñuu mà:

—¡Efata! —ñà-nduá cuní cachà: Ni nuná tùtnù-ní.

³⁵ Dandu nì nuna tùtnù-né, te nì nduvàha stná yàá-nè, vátùni càhàn viì-né. ³⁶ Te nì cachi-yà xì nsi-daa nèhivì ndoó yucán ñà-màsà cáchí-nè ni-iñàha xi nèhivì, doco entre más cachí-yà xì-né ducán, vihi gá cuàhà nì sate tnùhu-ne sàhà-yá. ³⁷ Te yáha ga nì ndulocó nsidaa nèhivì, cachí-nè:

—Viì gá quidá-yá nsidanicuú iñàha. Dècuèndè tètòhò natiácú quidá-yá, xì stná tè-ihìn dànacàhàn-yà.

8

Nansa nì dàcùxí Jesús cùmì mìl nèhivì

¹ Quivì yucán nì nataca tu cuàhà sàstnùhù nèhivì, doco còò ni-iñàha cuxi-ne. Ñàyùcànduá, nì cana Jesús nècuàchì dacuahá-yá, te nì cachi-yà xì-né:

² —Yùhù cuhí inì nèhivì yohó, vàchi sàcuàhàn-ndà ùnì quivì ndoó-né cutnàhâ-né xì-ndà yohó, te còò cá ñà-cuxi-ne. ³ Te nú ni dánâcuítìè-nè nùhù-nè vehe-ne, vihini cuitá-nè ichì, vàchi có-xìxí-né, te xica ní caquixi dava-ne.

⁴ Dandu nì naxiconihí nècuàchì dacuahá-yá nùù-yá:

—Doco ¿índù nihì-ndà ñà-dacuxi-ndané? vàchi yucù nduá yohó.

⁵ Dandu nì xicàn tnùhù-yá nùù-né:

—¿Nadaa pan nihí-nsiá?

—Ûsà-ñà iá —nì cachi-nè.

⁶ Dandu nì dàndácú-yá ni mácùndoo viì nsi-daa nèhivì mà ñuhù. Te nì tnii-ya ùsà pan mà, nì naquimanì-yá Dios sàhá, te nì dàcuàchí-yáñà. Dandu nì sàha-ya nècuàchì dacuahá-yá, te mii-né, nì dasàn-néà nùù nèhivì cuàhà mà. ⁷ Te nì ìa stná iin ùì siaca cuati; ñàyùcànduá nì naquimanì

stná-yà Dios sàhà-sí, te nì cachi-yà xì nècuàchìmà ñà-dasàn stná-nèsi nùù nèhivì. ⁸ Dandu nèhivì cuáhà mà, nì caxixi nsidaa-né, te nì ndenuu ini-nè. Te después, nì datàcá-nè ñà-nduà nì cuyodò gá, te nì chitu ùsà canasta-ña. ⁹ Te nèhivì nì caxixi ma, nahi cùmì mil nì sanduu-ne. Daaní, na sàni dãnácũtià-yà nsidaa nèhivì mà, ¹⁰ dandu nì nana tu-ya iin lancha xì nècuàchì dacuahá-yá cuàhàn-yà xì-né ndè ladu ñuu Dalmanuta.

Nansa nì xicàn nècuàchì fariseu ñà-quida Jesús iin milagru cundehè-né

¹¹ Daaní, nì casaà nècuàchì fariseu nùù-yá, te nì quesaha-né cuàà-nè xì-yá, dasaá-nèyà xicàn-nè ñà-quida-ya iin milagru xi Dios cundehè-né. ¹² Dandu nì sàcàn cuáhà ini-yà, te nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá xì dava ga nècuàchì ñuu yohó, ¿índù chuun xicàn guá-nsiá quide iin milagru cundehè-nsiá? Yùhù cachí xì-nsiá, mà sàà coo ni-iin milagru cundehè-nsiá.

¹³ Dandu nì nacoò uun-yanè, nì ndècahnu-ya ini lancha inga xichi, te nì quihin-ya ichì cuàhàn-yà inga ladu mar.

Nansa nì dãnínúú ini Jesús nècuàchì dacuahá-yá milagru sàhà pan ñà-màsà nácání gá ini-nè sàhà nansa nihí-né ñà-cutiacu-nè

¹⁴ Cunaha-nsiá, sàni nandòdó nècuàchì dacuahá-yá cunihi ga-nè pan cùhùn ini lancha mà. Cuisì iin-nia nihí-né cuàhàn. ¹⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cundehè-nsiá, cuidadu gà ni cúndóó-nsiá sàhà tàtnà nsidátáchí xí pan xi nècuàchì fariseu xì stná Herodes.

16 Dandu nì quesaha-né nì ndatnuhu-né, cachí-nè:

—Ádi ñá-còò pan nihi-nda vàxi, ñàyùcànduá cachí-yà xì-ndà ñucán —cachí-nè.

17 Sàhájàn na ní cundaà ini-yà ñà-nduá ndatnúhú-né, dandu nì cachi-yà xì-né:

—Có-xiñùhù ndatnuhu-nsiá sàhà-ñá còò pan nihí-nsiá vàxi. ¿A có-nsinúú inì-nsia (ñà-nduá nì xini-nsià)? Yùhù xiní tãñáha ga cundaà inì-nsia. ¿Na cueé guá sáníhì inì-nsia! ¹⁸ Iá nduchinúù-nsiá, ñàyùcànduá xiñuhu cundehè-nsiá. Te iá stná tùtnù-nsiá; xiñuhu cunini-nsia. ¿A có-nsinúú inì-nsia nansa nì cuu daa? ¹⁹ Na ní dasín ùhùn pan, te nì xixi ùhùn mil tiàa, ¿nadaa ga ìcà pedazu pan nì ndòò nì dàtácá-nsià?

—Ùxìn ùià —cachí-nè.

20 Dandu nì cachi tu-ya:

—Na ní dasín ùsà pan nì caxixi cùmì mil nèhivì, ¿nadaa ìcà pedazu pan nì dàtácá-nsià?

—Ùsà —cachí-nè.

21 Dandu nì cachi tu-ya xì-né:

—¿A táñáha ga máníhì inì-nsia?

Nansa nì dándúvaha Jesús iin nècuàchì cuaá ñuu Betsaida

22 Dandu nì sàà-yà xì-né ñuu Betsaida, te nèhivì ndoó yucán, ndacá-né iin nècuàchì cuaá nì quesaa nùù-yá, sacúndáhví-nè ñà-nì chíúú-yá ndahà-yá nùù-né, te ni ndúvaha-ne. ²³ Ñàyùcànduá, nì tnii-ya ndahà nècuàchìmà, te nì tavà-yánè fuera ñuu tii ma. Dandu nì dàcùchí-yà tédíí-yà nduchinúù-né, te nì chituu-ya ndahà-yá ndé cuhí nùù-né. Dandu nì

ndàcàtnùhù-yá nùù-né, a sání natùinuù-né, á coó.

²⁴ Dandu nì ndacoto-ne, te nì cachi-nè:

—Vàtùni indéhi nèhivì, xicánúú-né, doco na iá yutnù, ducán ndáa-ne.

²⁵ Dandu, nì nachituu-ya ndahà-yá nduchìnúù-né, te nì indehè nsii-né. Te momentu yucán nì nduvàha nduchìnúù-né, te nì natùì nina.

²⁶ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchìmà ñà-nì nùhù-nè vehe-ne, doco màsà yáha-ne ñuu tii ma, ni màsà cáchí-nè xì nèhivì ndoó yucán.

Nansa nì cachi Pedro ñà-xiníndísâ-né divi Cristu nduú Jesús

²⁷ Daaní, cuàhàn-yà xì nècuàchì dacuahá-yá ndè ñuu cuati ndoó yatni ñuu Cesarea de Filipo. Te na cuàhàn-nè ichì, dandu nì xìcàn tnùhù-yá nùù-né, cachí-yà:

—¿Ana nduú yùhù, cachí nèhivì?

²⁸ Te nì cachi-nè xì-yá:

—Dava-ne cachí-nè Juan Bautista nduu-ní. Te dava-ne cachí-nè Elías nduu-ní, te dava ga-nè cachí-nè ñà-ndùù-ní nahi profeta sàhana.

²⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Doco mii-nsiá, ¿ana nduí cachí-nsià?

Dandu nì cachi Pedro:

—Divi Cristu (nì quixí dìquì-xí) nduu-ní.

³⁰ Dandu nì sàcùnaha nsidaa nècuàchì dacuahá-yà mà ñà-màsà cáchí-nè xì nèhivì dava ga ni-iin palabra mà.

Nansa nì cachitnùhu Jesús icúmí-yâ cui-yà

³¹ Dandu nì dàtúi-ya nùù-né nansa icúmí cuu xi-yá después. Nì cachi-yà xì-né ñà-mii-yá ana nduú Taha Nèhivì Ñuhiví, icúmí-yâ ndoho

cuahà-yá. Vàchi tè-sàhnú xídandacú, xì stná dùtù xícusahnú, xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu, nsidaa-né icúmí-nê cahíchì ini-nèyà, dandu (càcàn-nè) cahnì nèhivì-yá. Doco tìxi ùnì quìvì icúmí-yâ natiacu-yà, ³² nì cachi-yà, cáhàn vate-yá xì-né ducán. Ñàyùcàndùá, nì tavà cuaán Pedro-yà, nì cachi-nè xi-yá ñà-màsà cáchí-yà ducán. ³³ Doco nì nacuico-yá ladu yàtà-yá, nì indehè-yá dava ga nècuàchì dacuahá-yá, te nì cáhàn duchi ini-yà xì Pedro, cáchí-yà:

—Cuxio-ní nùí, vachi nahi ñà-malu Satanás nduu-ní. Có-nìhnú vaha inì-ní Dios. Cuisì chuun xi nèhivì ñuhiví nihnú inì-ní.

³⁴ Dandu nì cana-ya nècuàchì dacuahá-yá xì dava ga nèhivì ndoó yucán, te nì cachi-yà xì-né:

—Nsidaa ana cuní cunchicùn xì', xiñuhu naco-ne ñà-nduá cuní inì-ni mii-né quida-ne, te cunchicùn-nè yùhù, quida-ne cuenta na ian nsidá stná-nè cruz xi-ne ñà-cui stná-nè xì'. ³⁵ Vachi nú cuní iin nèhivì dacácu-ne vida xi-ne, cutu ñà-dandáñúhú-nèàmà cundua. Doco nú ni cuí-nè sàhà yùhù ò sàhà razón ndiaha xí, dandu ñà-sàni càcu ndisa vida xi-ne nduá. ³⁶ Vachi mate ni níhì iin nèhivì nsidaa ñà-íá ñuhiví, doco ni mà sàà-mà cundua ñà-vàha xi-ne nú màsà sàà stná anima-nè càcua nùù Dios. Còó, mà cúí. ³⁷ Te ò nú ni cuní stná iin nèhivì nacuiin-ne anima-nè, còó, mà cúí.

³⁸ Vachi nèhivì tiempu vichi, nacóó-né Dios, te xidá cuàchi-ne. Ñàyùcàndùá, iin nècuàchì íá mahì nèhivì malu ndoó vichi, te cucáhán nùù-né yàha-ne ladu xì, te ò cucáhán nùù-né cunini-ne palabra xì, ndahví-nè, vachi nú ducán, dandu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí stnáì nacuai' mii-né quìvì naxicocuíñ. Vachi icúmí naxicocuíñ ñuhiví

yohó, cutnahí xì ángel ì-xí quixi, te ndiaha gá icúmî nanchiì' quida Yuamáni'.

9

¹ Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—Palabra ndàcuisì nduá yohó cachítñùhi xì-nsiá, ñà-dava mii-nsiá nècuàchì itá yohó, antes cui-nsià icúmî-nsiâ cuni-nsià cusahnú fuerte Dios xì poder xi-ya —nì cachi-yà.

Nansa nì nadama Jesús mii-yá nì natnuù nihni ndiaha-yá

² Daaní, nì yàha ìñù quivì, dandu nì saca-ya Pedro, xì Jacobo, xì Juan, cuàhàn cuaán-yá xì-né ndè dìni iin yucù ducún, te yucán nì nadama-ya mii-yá; tucu nì nàcùnahà-yà nì xini nècuàchìmà.

³ Nì nducuxín yaa sìcoto xi-ya, te nì nanchiì yéhà. Na cuxín yaa ñà-ndùú yùhà (dìni yucù), ducán nì nducuxán. Còò ni-iin nèhivì ñuhivì cui nsida cuxín xán ducán. ⁴ Daaní, yucán nì ndecoyo stná nèhivì (sànahà) nani Elías xì Moisés, ndatnúhú-nê xì-yá.

⁵ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Maestro, ñansicáhán-ndá ndoo-nda yohó! Chicá vaha quida vaha-nsi ùni siahva, ian coo mii-ní, te inga coo Moisés yohó, te inga coo stná Elías yohó —nì cachi-nè.

⁶ Doco ñà-yáha guá yúhî nsidaa-né, ñàyùcàndùá ni cóni cúndàà ini Pedro nansa cachi-nè. ⁷ Daaní, nì nuu iin vïcò yucán, te nì dàhvi nsidaa-né vïcò mà. Dandu nì tiacu-nè cáhàn iin ana cáhàn mahiá, cachí-yà:

—Dèhemaní' nduú ana yohó. Cunini-nsia ñà-ndùá cachí-yà.

⁸ Daaní, nì ndacoto nècuàchì dacuahá-yá, doco na iin cachí còò cá iin ni xiní-nè, ndé làcà mii-yá iá yucán.

⁹ Daaní, nì naquihin-ya ichì mànuu-ya xì-né yucù yucán. Te ichì mà nì dandàcú-yá nù-né, cachí-yà:

—Màsà nácání-nsiá xì nèhivì ñà-nduá nì xini-nsia dècuèndè nú sàni natiacu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví.

¹⁰ Ñàyùcànduá, nì chivàha nècuàchìmà chuun jaàn ini anima-nè, doco nacání cuáhà ini-nè nansa coo ñà-natiacu-yà. ¹¹ Dandu nì xìcàn tnùhù-né nù-yá, cachí-nè:

—¿Índù chuun cachí nècuàchì ley xi veheñùhu ñà-dihna icúmí Elías naxicocuñ-nè?

¹² Dandu nì cachí-yà xì-né:

—Ñà-ndàá nduá, dihna icúmí Elías naxicocuñ-nè, te nsida vii-né nsidaa chuun có-íá vii. Doco ¿nansa cachí stná tutu ì sàhà yùhù? Pues nacáníamà nansa icúmí ndohi xì nansa icúmí nèhivì cahíchi ini-nè yùhù. ¹³ Doco cunaha-nsiá, sàni quixi Elías mà. Doco nèhivì, nì quida ndevàha-ne xì nècuàchìmà nacua nì cudii ini-nè, vàchi ducán sàni cachitnùhu tutu ì.

Nansa nì tavà Jesús iin ñà-malu inácaa ini iin tèchii

¹⁴ Dandu nì nasaa-yà xì compañeru-yà ndé nì ndòo dava ga nècuàchì dacuahá-yá. Te yucán nì xini-yà ndoó cuáhà nèhivì sàni nataca nù nècuàchìmà. Te ndoó stná nècuàchì ley xi veheñùhu, náâ tnahá-né xì nèhivì xí-yá mà. ¹⁵ Te na ní xini nèhivì cuáhà mà mii-yá, luegu nì ndulocó

nsidaa-né, te nì cadayáa-nè vâxi-ne, nì casàhú-nè xì-yá. ¹⁶ Dandu nì ndàcàtnùhù-yá nùù-né:

—¿Ndíà ndatnúhú guâ-nsià xì nècuàchì yohó?

¹⁷ Dandu nì càhàn iin ana iín mahì nèhivì cuáhà mà, cachí-nè:

—Maestro, yohó ndaquí dèhi vâxi nùù-ní, vâchi inácaa iin ñà-malu inì-te, te sadià nùù-té, mà cùì càhàn-te. ¹⁸ Te ndéni nì cui iá-te, vâxa sahnì ihá'-te, ducán'-te, dandu queé chìhíñù yuhù-té, saxíndiaá tnahá nùhu-tè, te nduyútnú tehe-té. Te sàni xicàn tàhvì nùù nècuàchì dacuaha-ní ñà-tavà-nèa, doco màncùì.

¹⁹ Dandu nì cachi Jesús:

—Mii-nsiá, mà túha-nsia cunindisá-nsiá. ¿Nadaa ga quivì icúmí coi xì-nsiá, te quidandee gá stná inì sàhà-nsiá? Pues cundaca-nsiáte quixi nùì.

²⁰ Dandu nì saca-ne tèchii ma vâxi nùù-yá. Doco na ní xini ñà-malu mà mii-yá, luegu nì sahnì ihá'-te, ñàyùcàndùá nì sàcasàn-té, natùì nìhní-te, te caná chìhíñù yuhù-té. ²¹ Dandu nì xicàn tnùhù-yá nùù yua-té, cachí-yà:

—¿Nadaa tiempu sàcuàhàn-ndà ndohó-te ducán?

Dandu cachí yua-té:

—Ndè tii-té. ²² Te cuáhà xichi nduá-te mahì ñuhu quidá ñà-malu. Ndè stná ini yùte sàcasàn-té, vâchi cuníà cahniá-te. Ñàyùcàndùá, nú vátùni chindee-ní nsiùhù, dandu cundehè ndahví-ní nsiùhù, te quida manì-ní xì-nsí.

²³ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Cuisì cuníà cunindisa-ní, te vátùni. Vâchi iin nècuàchì xiníndísâ, vátùni nìhitàhvì-né nsidaa ñà-vàha xicàn-nè.

²⁴ Dandu luegu nì sacu yua-té, te nì càhàn fuerte-nè, cachí-nè:

—Yùhù, xiníndísê vichi; te nú cô-sâi cunindisá vâhi, dandu chindee-ní yùhù ñà-nì cúníndísâ gué`.

²⁵ Dandu nì xini Jesús ñà-vihi gá cuàhà nêhivì natácá. Ñâyùcàndùá, nì dândàcú-yá nì sadi-yà nùù ñà-malu mà, cachí-yà:

—Yohó ñà-malu quidá quini xi téchii yohó ñà-mà cùi cáhàn-te, te có-tiàcú-te, nacoo dahuun-tè, te màsà nâxícócuîn gò nansihvu inì-te.

²⁶ Dandu yáha ga ndee ní ndàhìà, nì dândácùchá`-te, te nì quea cuàhàn. Doco nahi ana nì xihì nì ndòo-tè. Ñâyùcàndùá, cuàhà nêhivì nì cachi-nè:

—Sànì xihì dahuun-tè.

²⁷ Doco nì tnii-ya ndahà-té nì dìtá-yà, te nì dândácuîn-yàte.

²⁸ Daaní, nì quìhvi cuaán-yá xì nècuàchì dacuahá-yá ini iin vehe, te yucán nì xicàn tnùhù-né nùù-yá, cachí-nè:

—¿Índù chuun mànicùí tavà nsiùhù ñà-malu mà (nùù-te)?

²⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Mànicùí, vâchi ñà-malu tnaha quisi mà, có-queá nansa ni nì cui, cui sù nú ni cácan tàhvì-nsiá nùù Dios, te cunihì stná-nsiá cundoo dòcò-nsiá.

Nansa nì cachitnùhu Jesús inga xichi ñà-icúmí-yâ cui-yà

³⁰ Dandu ndacá-yá nècuàchì dacuahá-yá cuàhàn-yà xì-né ndè ladu Galilea. Doco cuàhàn dèhé-yà, vâchi có-cùnì-yà cundaà ini nêhivì índù xicánúú-yá. ³¹ Te tiempu mà chináhá stná-yà nècuàchì dacuahá-yá mà (sàhà nansa icúmí-yâ cui-yà), te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñhìví, icúmí yàhi ndahà nèhivì (malu), vàchi iá iin tiàa icúmí quida xí entregar ñà-cahni nèhivì yùhù; doco tìxi ùni quivì icúmí natiacui.

³² Pues divi nduá nì cachi-yà, doco cóni sàa nècuàchimà mànihì ini-nè ñà-nduá cuní cachàmà. Te yúhì stná-nè ndàcàtnùhù-né nùu-yá sàhà-ñá.

Nansa nì cachi Jesús ana chicá ndiaá

³³ Dandu nì sàa-yà xì-né ndè ñuu Capernaum. Te na iá-yà ini iin vehe yucán, dandu nì xicàn tnùhù-yá nùu-né, cachí-yà:

—¿Ndíà nduá ndàcàtnùhù tnahá guâ-nsià ichì vàxi-nda?

³⁴ Doco dadí úun nì ndòo-ne, vàchi ichì mà nì cuàà-nè ndàcàtnùhù tnahá-né índù nècuàchì chicá ndiaá. ³⁵ Ñàyùcànduá, nì sàcòo-ya, te nì cana-ya nsì-ùxin ùi-nè, te nì cachi-yà xì-né:

—Iin ana cuní cunduu ana chicá ndiaá, xiñuhu cunihnu ini-nè nduú-né ana chicá có-dàndàcú, te cunucuachi stná-nè nùu nsidaa nècuàchì dava ga.

³⁶ Dandu nì cana-ya iin tètii nì chicani-ya mahì nsidaa-né, te nì numi nihni-yàte, cachí-yà xì-né:

³⁷ —Nú sàhà yùhù quidáñúhú nèhivì iin tètii nahi tè-yòhó, dandu davani queá na ian yùhù quidáñúhú-nê. Te nú yùhù quidáñúhú-nê, dandu iin-ni quee stná ñà-quidáñúhú stná-nè ana nì techuun-xí vàxi.

Nècuàchì có-xiní ùhì xì-ndà, favor xi-nda iá-nè

³⁸ Dandu nì cachi Juan xì-yá:

—Maestro, nì xini-nsì iin tiàa tavá xi ñà-malu nùu nèhivì, te ndàcùcahan-né quivì mii-ní. Doco có-nduú-né iin ana cutnáhâ xí-ndá xicánúú.

Ñàyùcàndùá, nì sadi-nsì nùù-né ñà-màsà quídá gá-nè ducán.

³⁹ Doco nì cachì Jesús xì-né:

—Còó, màsà cádí-nsià nùù-né, vàchi iin nècuàchì ndácùcahan xi quivì', te quídá-né milagru ducán, ùhì càhàn quini stná-nè òiquí. ⁴⁰ Vàchi nsidaa ana có-xìní ùhì xì-ndà, favor xi-nda iá-nè. ⁴¹ Te nú ináhá nèhivì nduú-nsiá nèhivì xí, te sàhámà quídá víi-né xì-nsiá, dandu seguru icúmí-né ñhì-né ñà-vàha xi-ne nùù Dios, mate iyuhu tècuí-ni nduá nì sàha-nensià nì xihì-nsia.

Cuidadu cundoo-nda ñà-màsà quídá-ndá cuàchi

⁴² Dandu nì cachi tu Jesús:

—Iin ñà-cuati xiníndísá-xì, nú ni dátùcù nèhivì-ñá, dandu ñndahví-nè! Vàchi chicá vaha màcùndiacu iin yùù yódò dùcùn-né, te ndiachi-né mahì mar sàhà-ñá màsà dátùcù gá-nè ñà-cuati. ⁴³ Te nú sàhà ndahà-nsiá xidá cuàchi-nsia, dandu chicá vaha ni táhndèà. Vachi chicá nsiaha (sàà-nsià nùù Dios) xì iin-ni ndahà-nsiá, te cutiacu-nsià nicanicuahàn, te màdiá coo ndúà, te ndiachi-nsiá andea, vachi yucán, mà cúí ndàhvà ñuhu. ⁴⁴ Te sìcùdì ñuhú yucán, mà nunca cuì-si, te ñuhu yucán, mà sàà ndàhvà. ⁴⁵ Te nú sàhà sàhà-nsiá xidá cuàchi-nsia, dandu chicá vaha ni táhndè stná, vachi chicá nsiaha (sàà-nsià nùù Dios) xì iin-ni sàhà-nsiá, te cutiacu-nsià nicanicuahàn, te màdiá coo ndúà, te ndiachi-nsiá andea, vachi yucán, mà cúí ndàhvà ñuhu. ⁴⁶ Te sìcùdì ñuhú yucán, mà nunca cuì-si, te ñuhu yucán, mà sàà ndàhvà. ⁴⁷ Te nú sàhà nduchìnúù-nsiá xidá cuàchi-nsia, dandu chicá vaha ni tavá-nsiáñà. Vachi chicá nsiaha sàà-nsià xì imindaa nùù-nsiá, te màdiá coo ndúà,

te ndiachi-nsiá andea. ⁴⁸ Vàchi sìcùdì ñuhú yucán, mà nunca cuì-si, te ñuhu yucán, mà sàà ndàhvà.

⁴⁹ 'Nsidanicuú nèhivì, icúmí-nê (yàha-ne tnùndoho) na ian nsîi yadi-né yoho te yucán; (doco bien xi-ne cunduamà, na ian nduhádi comida) ñà-quéa ìin. ⁵⁰ Vàha ga ìin, vachi nsidá ádiá ñà-xìxì-ndà; doco nú sàni ndañuhu ñà-ádi xán, dandu mà cúí gá nduhadiá. Te na ian quidá ìin (iá vaha), ducán xiñuhu quida stná mii-nsiá xì anima-nsià, te cundoo màni stná-nsià.

10

Màsà cáté stnàhà-ndà xì nècuàchì vehe-nda

¹ Dandu nì quee Jesús ñuu yucán, cuàhàn-yà ladu Judea, divì iin ladu Judea iá ndè inga ladu yùte Jordán. Te yucán nì nataca tu cuàhà gá nèhivì nù-yá. Te nì quesaha-yá dacuahá-yànè nacua quidá-yá siempre. ² Te yucán nì casaà stná nècuàchì fariseu, te nì càhàn-nè xì-yá áma níhìndèè-né coo nansa daquéé cuàchi-ne dìquì-yá. Te dohó nì cachi-nè xì-yá:

—¿A vátùni iá ñà-cate stnàhà-ndà xì ñahàdìhì-ndà?

³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Ndíà nduá nì dándàcú Moisés quida-nsia?

⁴ Te nì cacachi nècuàchì yucán:

—Nì sàha Moisés lugar ñà-cuyucun iin tutu nùù juez, dandu vátùni cate stnàhà-ndà.

⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, cuisì sàhà ñá-cô-cùnì-nsià cunini viì-nsiá, ñàyùcànduá nì tiaa Moisés ley jaàn. ⁶ Doco na ní sàcòò ñuhivì, còò. Vachi na ní quidayucun Dios ñuhivì, dandu nì quidayucun

stná-yà nèhivì, iin-ne nì sàcùnduu tiàa, te inga-nè ñahà. ⁷ Ñà-jaàn nduá dìsáhà-xí nándàhà iin nècuàchì tiàa xì iin nècuàchì ñahà, te quecuáân-né nùu yuadíhí-nê. ⁸ Ñàyùcàndùá, mate diín diín nì sanduu-ne antes, doco na imindaa nèhivì sàni nanduu-ne vitni. Te sàhámà, có-ndúú gá-nè diín diín nèhivì; quida-nda cuenta na ian iin-ni nèhivì nduú-né. ⁹ Ñàyùcàndùá, nú ducán sàni dàcuàcá stnahá Dios-nè, dandu ni-iin nèhivì màsà caté stnahá-né —nì cachi Jesús.

¹⁰ Daaní, na sàni nansìhvi-ya ini vehe, dandu nì ndàcàtnùhù gá nècuàchì dacuahá-yá nùu-yá sàhà chuun jaàn. ¹¹ Te nì cachi-yà xì-né:

—Nú ni caté iin tiàa ñahàdìhí-nè, te coo-ne xì inga nècuàchì ñahà, dandu cuàchi ndisa nduá nùu Dios, te cuàchi nduú stná nùu ñahàdìhí-nè primeru. ¹² Stná nècuàchì ñahà, nú ni caté-nè ì-né, te nandàhà tú-né xì inga tiàa, cuàchi nduú stná.

Nansa nì chitàndòó Jesús ndahà-yá dìni ñà-cuati sàhà-ñá cundiatú anima-vè

¹³ Daaní, ndacá nèhivì ñà-cuati xí-né vàxi nùu-yá ñà-chitàndòó-yá ndahà-yá dìniá. Doco nècuàchì dacuahá-yá, nì sadi-nè nùu nècuàchìmà. ¹⁴ Te na ní xini-yá ñà-nduá quidá-né, nì cuduchi ini-yà, cachí-yà:

—Nacoo-nsia ñà-cuati ni quixá nùu. Màsà cádí-nsià nùá, vàchi ana nihnú inì-xi nahi ñà-cuati, divi cunduu ana sàà ñuhíví ì xì Dios. ¹⁵ Te yùhù cachí xì-nsiá, nú màsà cóó (vità ini nèhivì) nahi ñà-cuati, te ducán quìhvi-ne ichì ñuhíví ì xì mii-yá, dandu mà nunca sàà-nè yucán —nì cachi-yà.

16 Dandu nì numi nihni-yañà, nì chitandòó-yá ndahà-yá dìniá, te nì xicàn tãhvì-yá ñà-ndiaha nùù Dios sàhà-ñá.

Nansa nì cachi Jesús xì iin tèchii cuica

17 Daaní, na lácà nì quihin Jesús ichì cuàhàn-yà, dandu nì xini-yà yucán vaxi iin tèchii carrera. Te na ní quesaa-te nùù-yá, nì sàcuìn sìsì-té, cachí-te:

—Maestro, vaha ndisa-ní. Cachì-ní xì' ndiá nduá quide, te nihitãhvì' vida ndiaha nicanicuahàn.

18 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Ndiá nduá disáhà-xí cachí-ní xì': "Mii-ní vaha-ní"? Vãchi còò ni-iin nèhivì ùún vaha ndisa, cuisì nú nduí Dios, dandu vaha ndise. 19 Pues vichi, ináhá-ní nansa nì dandacú-yá quida-nda: màsà cáhni stnaha-nda, ni màsà cáhàn-ndà xí inga ana có-nduú nècuàchì vehe-nda, te màsà quídá cuihna-nda, ni màsà cáchí-ndà ni-iin tnùhu sàhà ñanìtnaha-nda; te màsà dándãhvì stnãhà-ndà. Te icúmí stnã-ndà quidañuhu-nda yuadíhí-ndá.

20 Dandu nì cachi tu tèmà xì-yá:

—Maestro, nsidaájàn sàni chivãhià dècuèndè na tíí.

21 Dandu màni màni nì indehè-yáte, vãchi cuú ini-yà sàhà-té, te nì cachi-yà:

—Cumànì gá inga iñaha quida-ní. Dicò nsihì-ní ñà-nduá icúmí-ní, te dasàn-ní dñhùn mà nùù nècuàchì ndahví, dandísá, nihitãhvì-ní sàà-ní an-sivi, te yucán cucumi ndisa-ní cuàhà ñà-cuicà. Dandu quixi stná-ní, cunchicùn-ní yùhù; te dispuestu coo-ní cui-ní sàhí, mate ni cui-ní nchìca cruz.

22 Doco tèchii ma, na ní inini-tè ñà-nduá nì cachi-yà, nì ndulocó-te, te nì cuhuun cuahà inì-te,

vàchi yáha ga cuicà-té. Ñàyùcàndùá, nì quihin-tè ichì cuàhàn-te.

²³ Dandu Jesús, nì xiconúù-yá nùù nècuàchì dacuahá-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—¡Na ùhì guá sàà iin tècuicà ndè ñuhìví ìì xí Dios!

²⁴ Doco na ní inini nècuàchìmà, yáha ga nì ndulocó-nè. Ñàyùcàndùá, inga xichi nì càhàn-yà xì-né, cachí-yà:

—Hijos, na ùhì guá nìhitáhvì iin nècuàchì càhvì xì ñà-cuicà-xí yàha-ne ñuhìví ìì xí Dios. ²⁵ Ñà-ndáà nduá, ùhì dayáha-nda iin camellu nùù chìcòhò nduhù iquì; doco chicá ùhì yàha iin tècuicà ndè ñuhìví ìì xí Dios.

²⁶ Na ní inini nècuàchì dacuahá-yá ñà-jaàn, dandu yáha ga nì ndulocó-nè, te nì cachi-nè iin-ne xì inga-nè:

—Pues nú ducán, ¿nansa cui càcu anima iin nèhivì?

²⁷ Dandu nì indehè váha-yanè, te nì cachi-yà:

—Nèhivì ñuhìví, mà cúí quida-neàmà. Doco Dios, vátùni, vàchi nsidaa iñàha, mà úhì quida-yañà.

²⁸ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Nsiùhù, sàni nacoo-nsi nsidaa ñà-ìcúmí-nsí, te vaxi-nsi nchícùn-nsi mii-ní, Stoho-nsi Senór.

²⁹⁻³⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Yùhù cachí xì-nsiá, nú sàhà yùhù icúmí iin nèhivì nacoo-ne iñàha, dandu iin cientu gà tantu icúmí-nè nìhitáhvì-né. Mate icúmí-nè nacoo-ne vehe-ne, ò ñani-nè, ò cúha-ne, ò yua-né, ò dihi-né, ò ñahàdihí-nè, ò déhe-ne, ò ñuhù xì-né sàhà yùhù, ò sàhà razón ndiaha, có-quidá, vàchi iin cientu gà tantu ñà-jaàn nìhitáhvì-né mientras iá-nè ñuhìví yohó, mate icúmí-nè ndoho

stná-nè quida nèhivì ñuhiví. Doco na sàà-nè inga ñuhiví vaxi xi-nda, dandu nihì stná-nè vida ndi-aha nicanicuahàn. ³¹ Doco cuàhà nèhivì idónuu vichi, icúmí-nè sàà-nè natenchicùn-nè cahà-xí quivì yucán; te cuàhà ana nchícùn cahà-xí vichi, icúmí-nè sàà-nè nàcòdònùù-né.

Nansa nì cachi tu Jesús inga xichi ñà-icúmí-yâ cui-yà

³² Daaní, ndacá Jesús nècuàchì dacuahá-yá cuàhàn-yà xì-né ichì mánana ndè ñuu Jerusalén, te idónuu-yá nùù-né. Doco mii-né, yáha ga nacání ini-nè, te yúhî-nè. Dandu nì tavà cuàán-yá nsì-úxìn ùè-nè, te nì nacani-ya xì-né ñà-nduá sà-ítúú cuu xi-yá, ³³ cachí-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, icúmí-ndá sàà-ndà ñuu Jerusalén. Te yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí yàhi ndahà dùtù xícusahnú yucán, xì ndahà stná nècuàchì ley xi veheñùhu. Te icúmí nècuàchìmà cachi-nè ñà-fuerza icúmí cui. Dandu dayáha-ne yùhù ndahà tè-inga raza. ³⁴ Te mii-té, cuàcùndiaà-te yùhù, te cahni cui-te yùhù; te sivi dìí-te nùí, dandu después cahni-té yùhù. Doco tìxi ùnì quivì icúmí natiacui —nì cachi-yà.

Ñà-nduá nì xicàn Jacobo xì Juan nùù Jesús

³⁵ Daaní, nì tnàtuu dèhe Zebedeo nani Jacobo xì Juan nùù-yá, cachí-nè xì-yá:

—Maestro, cuní-nsì quidamanì-ní xì-nsí iin favor ñà-nduá xicàn-nsì.

³⁶ Dandu nì cachi-yà:

—¿Índù iñàha cuní-nsià quide?

³⁷ Te nì cachi-nè xì-yá:

—Na sàà tiempu ndiaha na cusáhnú-nî, cuàha-ní lugar ñà-cundoo iin iin-nsi iin iin ladu-ní; iin-nsi coo ladu cuàhá-nî, te inga-nsì coo ladu itnî-nî.

³⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, có-sánhì ini-nsià ñà-nduá xícàn tàhvì-nsiá nùí. ¿A vátùni cundee ini-nsià ndoho-nsia nacua icúmî ndohi, te yàha stná-nsià tnùndoho nacua icúmî yàhi?

³⁹ —Jaan —nì cachi-nè—, vátùni stná nsiùhù.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ndisa, icúmí-nsiâ ndoho-nsia nahi yùhù; te icúmí stná-nsià yàha-nsia tnùndoho nahi yùhù.

⁴⁰ Doco ñà-danìhìtàhvì' mii-nsiá cundoo iin iin-nsia iin iin ladúì, mà cúí, vàchi có-quidá yùhù tocar quide ñà-jaàn. Nècuàchì nìhìtàhvì cundoo ladúì, cuisì nèhivì señaladu cunduu-ne, vàchi divi sàhà mii-né icúmí lugar mà cuyucàn.

⁴¹ Daaní, na ní xinitnùhu ùxìn gà nècuàchì dacuahá-yá, dandu nì cuduchi gá ini-nè sàhà Jacobo xì Juan mà. ⁴² Doco Jesús, nì cana-ya nsidaa-né ñà-nì nátácá-nè nùu-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Ináhá-nsiâ sàhà tè-cùsàhnú inga ñuu, xínduu-tè autoridad cahan nèhivì, te fuerte cusáhnù-te nùu-né. Vàchi nsidaa tè-nìhì chuun ñuu yucán, ndee dandacú-te nùu nèhivì yucán. ⁴³ Doco

mii-nsiá, màsà quidá-nsiá ducán. Còó, vàchi nú iá ana cuní cunduu ana dandacú nùu-nsiá, dandu icúmí-né cunduu-ne ana xinúcuáchí nùu nsidaa-nsiá. ⁴⁴ Vàchi nècuàchì cuní codònnùu nùu-nsiá, icúmí-né cunduu-ne nahi peón chindéé xí nèhivì dava ga. ⁴⁵ Dècuèndè stná yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, cónì quésàì ñuhiví

yohó ñà-cunucuachi néhivì nùí. Còó, sàhà-ñá cunucuachi mií nùù-né nì quesai, dandu después cuàhi vida xi cuì cuenta xi-ne, te ducán nàcùndoo cuàhà-né libre —nì cachi-yà.

Nansa nì quida Jesús milagru, te nì natùinuù iin nècuàchì cuaá nani Bartimeo

⁴⁶ Daaní, nì sàà-yà xì compañeru-yà iin ñuu nani Jericó. Te na xicá-yá ichì queé-yá ñuu mà, dandu nchícùn stná cuàhà gá nèhivì. Te yuhù ichí yucán iá iin nècuàchì cuaá xicàn caridad. Bartimeo nani-né, vàchi dèhe Timeo nduú-né. ⁴⁷ Te nì tiacu-nè sà-cùyátní Jesús de Nazaret. Ñàyùcàndùá nì quesaha-né ndáhì-nè, cachí-nè:

—¡Jesús! ¡Mii-ní descendencia ìì xí David! ¡Cuhì inì-ní yùhù!

⁴⁸ Doco cuàhà nèhivì cuàhàn yucán, nì canàhá-nè xì nècuàchìmà:

—Màsà ndáhì gà-ní —cachí-nè.

Doco nècuàchì cuaá mà, chicá ndee ní ndàhì-nè, cachí-nè:

—¡Jesús! ¡Mii-ní descendencia ìì xí David! ¡Cuhì inì-ní yùhù!

⁴⁹ Dandu nì cucuiìn-yà, te nì cachi-yà xì compañeru-yà:

—Cana-nsianè nì quixí-né.

Dandu nì cana-ne nècuàchì cuaá mà, cachí-nè xì nècuàchìmà:

—Màsà cúhúún inì-ní; ndacuiìn-ní, vàchi caná-yá mii-ní.

⁵⁰ Ñàyùcàndùá, nì tavà-né dòò-né, nì dàndiàchì-né iladú. Te yàchì nì ndacuiìn-nè cuàhàn-nè ndé iá-yà. ⁵¹ Dandu nì xicàn tnùhù-yà nùù-né, cachí-yà:

—¿Ndíà nduá cuní-nî quide?

Te nì cachi-nè xì-yá:

—Cuní natùinuí, maestro.

⁵² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán cuéyàà-ní, vèchi sàni nduvàha-ní ñà-nì xinindisa-ní.

Dandu luegu nì natùinuè-né, te nì tenchicùn stná-nèyà ichì cuàhàn-yà.

11

Nansa nì cuu na ní sàà Jesús ñuu Jerusalén

¹ Daaní, nì sàà-yà xì-né yatni ñuu Jerusalén ndé nduú ñuu cuati nani Betfagé xì Betania, yatni dìni yucù Olivo. Dandu nì càhàn-yà xì ùi nècuàchì dacuahá-yà ñà-cùhùn cuèé-nè nùù-xí. ² Te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsià ñuu tii chicá nùù-xí; te yucán icúmí-nsià cuni-nsià ndé iín iin burru nuhní. Quisì tàñáha ga cuida nduú-si. Quisì yucán ndaxin-nsiá cundaca-nsiási quixi. ³ Te nú ndácàtnùhù nèhivì nùù-nsiá índù chuun ndaxin-nsiási, dandu cachi-nsià xì-né ñà-Stoho-ndà Señor xiñuhu xì-sí, doco luegu naxicocuín-si —nì cachi-yà.

⁴ Daaní, luegu nì quihin ùi nècuàchìmà ichì cuàhàn-nè, te nì xini-nè yucán iín burru nì cachi-yà, nuhní-si yuhù íchí yatni yehè iin vehe. Ñàyùcànduá nì ndaxin-nési. ⁵ Doco dava nècuàchì itá yucán, nì cachi-nè:

—¿Índù chuun ndaxin-nsiá burru jaàn?

⁶ Dandu nì naxiconihí nècuàchìmà nacua nì cachi-yà xì-né. Dandu nì sàha nèhivì mà permisù ñà-cundaca-nési cùhùn. ⁷ Ñàyùcànduá luegu nì

saca-nèsi cuàhàn-nè ndé iá-yà, te nì chitandòó-né sìcoto xi-ne dìquì-sí. Dandu nì sàcùnùú-yàsi. ⁸ Te cuàhà nècuàchì yucán, nì chitanduhù-né dòò-né ichì nacua cuàhàn yàha-ya. Te dava-ne, nì sah-nde-nè ndahà yutnù nì chindoo stná-nè ichì. ⁹ Te nèhivì idónuu, xì stná nècuàchì nchícùn cahà-xí, cánandee-né, cachí-nè:

—¡Viva ana sahnú yohó! ¡Ndiaha gá ndeníhí vaha-ndané, vachi cuenta xi Stoho-ndà Señor vaxi-ne! ¹⁰ Ndiaha gá coo, vachi vaxi-ne cunduu-ne rey, cusahnú-né na ian nisa cusahnú xi-ndà David. ¡Ansivéhé mii-yá iá ansivi! —nì cachi-nè.

¹¹ Cunaha-nsiá, ducán nì sàà Jesús ñuu Jerusalén. Dandu cuàhàn-yà veheñùhu cahnú, te nì xini-yà nansa iá nsidaa iñàha yucán. Dandu nì quee-ya ñuu mà cuàhàn-yà xì úxìn ùì compañeru-yà ndè ñuu tii Betania, vachi sàni cuaà.

Nansa nì sadi Jesús nùù nù-higu cóni càná quisì vídì-nu

¹² Dandu dàtnàà inga quivì nì quee-ya xì-né ñuu Betania mà vaxi-ya. Te xíhì-yà doco. ¹³ Te nì xini xicà-yá iín iin yutnù nani nù-higu, te iá ndahà cuíi-nu. Ñàyùcàndùá, cuàhàn-yà cundehè-yá a có-cáá sì-higu caxì-yá. Doco na ní tnàtuu-ya nì xini-yà micuísì ndahà-nú iá. Còò quisì vídì, vachi tãñáha ga sàà tiempu cana-sì. ¹⁴ Dandu nì cachi-yà xì yutnù mà:

—Màsà nunca cana ga quisì vídì-yó caxì nèhivì.

Te nì inini stná nècuàchì dacuahá-yá nì cachi-yà ducán.

Nansa nì tavà Jesús tè-dìcò xi tè-xiín fuera patiu veheñùhu

15 Nì nsihi ñà-yùcán, dandu nì sàà-yà xì nècuàchìmà ñuu Jerusalén. Dandu cuàhàn-yà veheñùhu cahnú, te nì taxi nsihí-yá tè-dicó xì tè-xiín yucán. Nì naxiconihí-yá mesa xì tiàa dama-xi díhùn inga ñuu, te nì ducùn stná-yà silla xì tè-dicó xì loma. 16 Te cónì sáha stná-yà lugar nacuíco ni-iin nèhivì carga xi-ne yàha-ne patiu veheñùhu cahnu-ma. 17 Te nì càhàn fuerte-yà xì nèhivì yucán, cachí-yà:

—Dohó cachí Dios nùù tutu ìì: “Veheñùhu xì cunduu iin vehe ndé nataca nèhivì vaxi nsidan-icuú ñuu càcàn tàhvi-né nùí”, cachí-yà. Doco sàhà mii-nsiá sàni nandua na iin lugar ndé ndoó cuàhà tècuìhnà.

18 Doco dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xì veheñùhu, iníni stná-nè ñà-ndùá nì cachi-yà. Te vichi yúhí-nèyà, vachi ináhá-nè ndulócô nsidaa nèhivì sàhà ñà-ndùá dacuahá-yá. Ñàyùcàndùá nì que-saha-né nandúcú-nè nansa cui cahnì-nèyà.

19 Daaní, na ní cusinsiquin, dandu nì quee-ya ñuu mà mànuhù-yá (ñuu tiì Betania).

Nansa nì ìchì dahuun nù-higu mà

20 Daaní, dàtnàà inga quìvì vaxi tu-ya xì nècuàchì dacuahá-yá, te nì nayàha-ne xì-yá (ndé iín yutnù mà), te nì xini-nè sàni ìchì dahuun-nù ndè yohò-nú.

21 Dandu nì nsinuu ini Pedro, te nì cachi-nè xì-yá:

—Cundehè-ní, Maestro, yutnù nì càhàn xì-ní, te nì sadì-ní nùù-xí icu, ìsàni ìchì-nu!

22 Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Xiñuhu cunindisá vaha-nsia Dios. 23 Vachi palabra seguru nduá cachí xì-nsiá yohó: nsidaa nèhivì có-íá xì duda, dècuèndè vátùni dandacú stná-nè nùù yucù jaàn ñà-cuxioa, te quècahnua ini

mar, te divi ducán ndisa icúmí cuu, nú nihnú ndisa ini-nè cuu nacua nì cachi-nè. ²⁴ Ñàyùcànduá, yùhù cachí xì-nsiá, nsidaa ñàha ni cacán tàhvi-nsiá nùù Dios, nú xiníndísâ-nsiá ñà-sà-ia ñà-nduá nì xicàn-nsiá, dandu nihì-nsiáñà. ²⁵ Doco dava xichì xicàn tàhvi-nsiá nùù-yá, te xiní ùhì-nsiá iin ñanìtnaha-nsia. Nú ducán nduá, dandu dihna icúmí-nsiá cuicahnú stnahá ini-nsiá, dandu vátùni cuicahnú stná ini Yuandiáhá-nsiá iá ansivi sàhà cuàchi-nsia. ²⁶ Vâchi nú có-xicáhnú ini-nsiá sàhà ñanìtnaha-nsia, dandu mà cuicáhnú stná ini mii-yá sàhà cuàchi-nsia.

Nansa nì cachi tè-xídandacú còò derechu xi Jesús quida-ya ñà-nduá quidá-yá

²⁷ Daaní, nì sàà tu-ya xì-né ñuu Jerusalén. Te na xicánúú-yá ini veheñuhu cahnú yucán, dandu yucán nì casaà stná dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñuhu, xì stná nècuàchì xídandacú nùù ñuu mà, nì tnàtuu-ne nùù-yá, ²⁸ cachí-nè:

—¿Índù nì nihì-ní derechu quida-ní ñà-nduá quidà-ní? ¿Ana divi nì dândàcú nùù-ní ñà-quida-ní ducán?

²⁹ Te nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù cuní stnài ndàcàtnùhí nùù mii-nsiá, te nú ni nàxícónihí-nsiá nùù, dandu cachitnùhu stnài xì-nsiá ana divi nì dândàcù-xì nùù. ³⁰ Cachi-nsiá xì' ana divi nì dândàcù-xì nùù Juan (Bautista) ñà-quida ì-né nèhivì. ¿A Dios nì cachi xì-né, te ò nèhivì ñuhivì? Naxiconihí-nsiá nùù.

³¹ Dandu nècuàchìmà, nì candatnuhu tnahá nsidaa ní míi-nê, cachí-nè:

—Nú ni cachí-ndà Dios nì dândàcù-xì nùù Juan, dandu cachi Jesús xì-ndà ¿índù chuun cóni xíníndísá-ndá nècuàchìmà? ³² Te nú ni cachí-ndà

divi nèhivì ùún nì cachi xì-né, (dandu ni mà quéé víi stná mà).

Ducán nì cacachi nècuàchìmà, vàchi yúhî-nè ndiá ndùá cachi nèhivì xì-né, vàchi nsidaa nèhivì, quidá-né cuenta iin nècuàchì yuhù núú Dios nì sanduu Juan. ³³ Ñàyùcàndùá, nì cacachi nècuàchìmà xì-yá:

—Cò-cùndáà ini-nsì ana divi nì dàndàcù-xì núú Juan.

Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Nì yuhù, mà cáchí stnáì xì-nsiá ana divi nì dàndàcù-xì núí ñà-quide ñà-ndùá quidé.

12

Ejemplu sàhà medieru malu

¹ Daaní, nì quesaha Jesús nacání-yá xì-né puru ejemplu. Te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Nì ìa iin lamú, nì dānāndēe-ne nducu yòhò sì-uva nùù ñuhù xì-né. Te nì quida-ne corra-ñà, xì stná iin pila cahnú ndé cuñuhu ndudi quisi mà; te nì quidavàha stná-nè iin torre ndé cundiaa peón inii itu-nè. Dandu nì tatu-nè itnii medieru, te cuàhàn-nè inga ñuu xicà. ² Daaní, na sání sàà tiempu cùchi quisi vídì mà, dandu nì techuún-né iin peón xi-ne nùhù naquihin chii fruta mà nùù medieru xi-ne. ³ Doco na ní sàà peón mà, nì catnii medieru mà-né, nì sahnì cuì-tené, te nì taxi-ténê, còò ni-ìñàha nihí-né nì násáá. ⁴ Daaní, inga tu nì techuún lamú mà inga peón xi-ne, doco divi-ni nì cacani yuu-ténê, ndè nì dānācuèhè-te dìni-né, te nì canàhá-te xi-né. ⁵ Daaní, tucutu nì techuún lamú mà inga peón nùù-té. Doco tèmà, nì sahnì dahuun-téné. Dandu cuàhà gá xichi nì techuún

lamú mà más gà peón nùù-té. Doco divi ducán-ní nì cuu, vàchi dava-ne nì sahnì cuí-tené, te dava ga-nè nì sahnì dahuun-tè.

⁶ 'Ndé làcà mindaa dèhemanì lamú mà ndóo ga. Ñàyùcàndùá último nì techuún stná-nè dèhe-ne cuàhàn, vàchi ádi quidañuhu-té dèhe-ne, nì cahán-né. ⁷ Doco medieru mà, nì candatnuhu tnahá-te, cachí-te: “Tè-yòhó nduú tè-ìcúmí ndutahví xì nsidaa ñuhù yohó. Vichi cahni-ndaté chicá vaha, dandu mii-nda nanduu-nda stohà”, nì cachí-te. ⁸ Ñàyùcàndùá nì catnii-tè dèhe lamú mà, nì sahnì-ténê, te nì dàcàná-te nsìi ma yàtà corra.

⁹ 'Pues vichi, ¿ndiá nduá icúmí lamú mà quida-ne xì medieru mà? Icúmí-nê nùhù-nè yucán, te cahni nsihí-nète, dandu nanducu saa-né inga ana quidachuún ñuhù xí-né.

¹⁰ Dandu nì cachí gà-yà xì nèhivì mà:

—A táñaha ga cahvi-nsia nùù tutu ìì xí Dios ndé cachá` palabra yohó:

Nì àa iin cavà, te nì cahíchi ini albañil-ña. Doco vichi sàni sàa mà nì sàcùndua yùù vico esquina vehe. ¹¹ Divi Stoho-ndà Señor nduú ana nì quida ducán. Te ndulócô-ndà ñà-ndiaha guá nì quida-ya.

(Ducán nacání nùù tutu ìì, nì cachí Jesús.)

¹² Daaní, nècuàchì xícusahnú sàhà religiòn ñuu mà, nì cundaà ini-nè divi mii-né cáhàn-ya sàhà-xí na ní nacani-ya ejemplu mà. Ñàyùcàndùá, nì cuni-nè tnii-neyà, te chicadi-nèyà. Doco ñà-yúhí-nè nèhivì cuáhà yucán, ñàyùcàndùá, nì naco-neyà, cuàhàn-nè.

Nansa nì cachí Jesús sàhà rentà xi ñuu-ndà

13 Dandu nì techuún-né iin ùi nècuàchì fariseu quixi xi iin ùi nècuàchì partidu xi rey Herodes, cuní-nè dadaná-néyà na cáhàn-yà. 14 Ñàyùcàndùá, nì tnàtuu-ne nùù-yá, cachí-nè xì-yá:

—Maestro, ináhá-nsí mii-ní, ana ndàà cuisì inì-xi nduu-ní. Có-quihín casu-ní nansa cachí nèhivì, ni có-yûhî stná-ní ni-iin nèhivì, vâchi chináhá víi-ní ñà-ndùú ichì váha Dios. Cachí-ní xì-nsí: ¿A vátùni sáha Dios lugar ñà-chiyàhvi-nda renta nùù rey cahnú César, á coó? ¿A ndiá ìcà-ndà chiyàhvi-nda, á coó?

15 Doco Jesús, sàni cundaà ini-yà có-xícàn tnùhù sahnú ndisa-ne nùù-yá; ñàyùcàndùá, nì cachi-yà:

—¿Índù chuun cuní-nsià quida-nsia maña nùí? Cunihí-nsia iin òhùn quixi, cundehiá nansa iá`.

16 Dandu na ní quesaa òhùn plata mà, nì indehè-yáñà, te nì cachi-yà xì-né:

—¿Bueno, ana òhùù-xí, te ana òhìvì-xì itúú ìcà òhùn yohó?

Te nì cachi-nè:

—Diví rey cahnú César.

17 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú ducán nduá, dandu nacuaàha-nsia César ñà-ndùá icúmí-nsiâ cuàha-nsiâte, te cuàha stná-nsià Dios ñà-ndùá ndiá ìcà-nsiá cuàha-nsiayà —nì cachi-yà.

Dandu nèhivì iníní, nì ndulocó-nè ñà-nchìchí guá nì naxiconihí-yá nùù nècuàchìmà.

Nansa nì cachi Jesús iá nansa natiacu-ndà

18 Dandu nì catnàtuu itnii nècuàchì saduceu nùù-yá nì cáhàn-nè xì-yá. Nècuàchì yucán, có-xiníndísâ-né icúmí natiacu nsii. Ñàyùcàndùá, dohó nì cachi-nè xì-yá:

19 —Maestro, ñà-yòhó nduá nì tìaa Moisés quida-nda: “Nú sàni xihì iin tiàa, te còò déhe-ne nì ndóo xi ñahàdihí-nè, dandu icúmí ñani nsii ma nandàhà-né xi ñahà mà, áma cóó iin déhe-ne; dandu quida-nda cuenta na ian dèhe nsii-ma cundu méè mà”. 20 Cunaha-ní, nì sandoo ùsà ñàní. Te nècuàchì chicá sahnú, nì nandàhà-né xi iin nècuàchì ñahà, doco nì xihì-nè, te còò déhe-ne. 21 Dandu ñani-nè chicá nchícùn gà, nì nandàhà stná-nè xi ñahà cuaán ma, doco nì xihì stná nècuàchì ùi mà, te còò stná déhe-ne. Te divi ducán nì cuu stná xi nècuàchì ùni. 22 Dècuèndè nì sàà nsì-úsà-nè nì nandàhà iin iin-ne xi ñahà mà, (te iin iin-ne nì xihì-nè), doco còò ni-iin dèhe-ne nì ía (xi ñahà mà). Daaní, último nì xihì stná nècuàchì mà. 23 Ñàyùcàndùá, na sàà quivì (cachí-nsià) natiacu nsii, ¿índù tiàa ma nacuaca xi nècuàchì ñahà mà? vachì antes nsì-úsà-nè nìsa ìa xi-ñá —nì cachi-nè.

24 Dandu nì cachi Jesús xi-né:

—Còó, có-càchì vii-nsiá, vachì có-cùndáà inì-nsia nansa cachì tutu ìi xí Dios, nì có-cùndáà stná inì-nsia ñà-càhnù-guá poder xi-ya. 25 Cunaha-nsiá, na sàà quivì natiacu nèhivì, mà nándàhà gá-nè, vachì nahi ángel ndoó ansivi icúmí-nè nanduu-ne. 26 Te vichì cuàhìn càhìn xi-nsiá sàhà nansa ía ñà-natiacu nsii. Ádi sàni cahvi-nsia nùù tutu nì tiàa Moisés ndé cachá` sàhà yutnù tii (xíxin), te ía Dios mahi-nú, te nì cachi-yà xi Moisés: “Yùhù nduí Dios càhvì nsì-Abraham, xi nsì-Isaac, xi nsì-Jacob”, cachì-yà. 27 (Ñàyùcàndùá, itiácú ìi nècuàchì sànhaha ma), vachì nècuàchì ní xihì dahuun ndisa, mà cúí cahvi-né Dios, cuisì nèhivì itiácú càhvì xi-yá. Ñàyùcàndùá, ni-iyuhu có-íá vii ñà-nduá cachì mii-nsiá —nì cachi Jesús.

Nansa nì cachi Jesús índù ley xi Dios chicá ndiaá

²⁸ Daaní, iin nècuàchì ley xi veheñùhu, nì inini-ne nansa nì ndatnuhu stnahá-né, te nì cundaà ini-nè yáha ga nì naxiconihí víi Jesús nùù nècuàchì yucán. Ñàyùcàndùá, chicá nì tnàtuu-ne, te nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá, cachí-nè:

—Nùù nsidaa ñà-ndùá nì dàndàcú Dios, ¿índù ñà-chicá ndiaá?

²⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-dàndàcú Dios chicá ndiaá nduá yohó: “Cunini vaha-nsia, nèhivì Israel, vachi Stoho-ndà Dios, imindaa-yá. ³⁰ Te icúmí-ndá cuu ini-ndà sàhà-yá xì nsidanicuú anima-ndà, xì nsidanicuú voluntad xi-nda, xì nsidanicuú sàxìnítñùnì-ndà, te nsidanicuú stná valor xi-nda”. Ñà-jaàn nduá dandacú Dios chicá ndiaá chivàha nèhivì. ³¹ Daaní, nacua cachí ley primeru mà, ducán cachí stná ley ùì dàndàcú-yá: “Nacua cuú ini-ndà sàhà mii-nda, ducán icúmí stná-ndà cuu ini-ndà sàhà ñànìtnaha-nda”. Còò cá ñà-nì dàndàcú Dios chicá ndiaá nùù ùì ñà-jaàn.

³² Dandu nì cachi nècuàchì ley xi veheñùhu ma:

—Cachí vaha ndisa-ní, maestro; ñà-ndàà nduá, vachi imindaa Dios íá, còò cá ana nduú Dios, cuisì mii-yá. ³³ Te icúmí-ndá cuu ini-ndà sàhà-yá xì nsidanicuú anima-ndà, xì nsidanicuú sàxìnítñùnì-ndà, xì nsidaa voluntad xi-nda, xì nsidaa stná valor xi-nda; te icúmí stná-ndà cuu ini-ndà sàhà ñànìtnaha-nda nacua cuú ini-ndà sàhà mii-nda. Vachi ñà-jaàn chicá ndiaá nùù nsidanicuú promesa cuàha-ndayá, a sea nduá iin quisì coco nùù-yá; te ò ndéni promesa nì cùì —nì cachi-nè.

³⁴ Dandu Jesús, nì xini-yà nì naxiconihí ví nècuàchìmà nùù-yá; ñàyùcàndùá nì cachi-yà xì-né:

—Làcà iyuhu-ni cumàni, te sàà-ní cunduu-ní iin nèhivì ñuhiví ìì xí Dios.

Daaní, (na ní nsihi nì cachi-yà ñà-jaàn), dandu ni-iin nèhivì, cóni sáha ndee gá ini-nè dadavátnáhâ-né xì-yá.

Ana divi nduú yohòtéhè Cristu

³⁵ Daaní, iin quivì iá-yà veheñùhu cahnú, dacuahá-yà nèhivì, te nì cachi-yà xì-né:

—Cachí nècuàchì ley xi veheñùhu: “Descendencia xi xii-ndà David nduú Cristu”. Ducán cachí nècuàchìmà, doco ¿índùví cuní cachàmà? ³⁶ Vàchi divi xii-ndà David nì tiaa stná-nè sàhà Cristu tìxi poder xi Espíritu ìì xí Dios, te dohó nì cachi-nè:

Nì càhàn Yua-nda Dios xì Stohì (divi Cristu), nì cachi-yà: “Yohó coo-níladu cuáhî ndè cachi sàà cundeí nùù nsidaa tè-xíní ùhì xì-ní, dandu cusahnú fuerte-ní nùù-né”, nì cachi Dios.

³⁷ Cundehe-nsiá, nì cachi David ñà-Stoho-nè nduú Cristu. Doco nú ducán nduú-yá, dandu ¿índù modo cui cunduu stná-yà iin descendencia xi-ne? (Doco ñà-ndáà nduá) —nì cachi Jesús.

Te nsidaa nèhivì cuáhà yucán, cudî ini-nè xì ñà-ndùá cachí-yà.

Ñà-ndùá nì cachi Jesús sàhà nècuàchì ley xi veheñùhu ñà-có-quidá-né cumplir, cachí-yà

³⁸ Dandu nì dàcuahá gá-yà nèhivì, cachí-yà:

—Còtó quida-nsia na xíquida nècuàchì ley xi veheñùhu. Vàchi ñà-diì xì-né nduá cacanu-ne cundixi-ne sìcoto quihín vico, te casàhú tñùñuhu

nsidaa nêhivì xì-né yàhvi. ³⁹ Te na sáhàn-nè veheñùhu, ò ndoó-né iin vicò, dandu nandúcú-nê lugar ndé chicá ndiaha cundoo-ne. ⁴⁰ Te tùha stná-nè (tnii diqui-né ley, te) xidándiáá stná-nè vehe nêcuàchì nì xihì ì-xí, dandu después sácuìta-ne nacuátú cuáhà-né na ian ndisa guá vâha-ne. Sàháyùcàndùá, iin castigu chicá fuerte icúmí-nè nìhì-né —nì cachi Jesús.

Nansa nì nacuni Jesús cuáhà gá ndiaá promesa tii nì sàha ñahàcuàán ndahví

⁴¹ Iin xichi iá-yà veheñùhu cahnú yatni ndé itá alcancía xì Dios, te indéhe-yá nêhivì daquéé-ne dîhùn ini alcancía mà. Tècuicà, cuáhà gá dîhùn nì dàquéé-tè. ⁴² Dandu nì quixi stná iin nêcuàchì ñahà ndahví nì xihì ì-xí; te nì dàquéé-ne ùì dîhùn cuàti ndiaá nahi ùxin centavu. ⁴³ Ñàyùcàndùá, nì cana Jesús nêcuàchì dacuahá-yá nataca-nè nùu-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, chicá más nduá nì sàha nêcuàchì viuda ndahví yohó nùu ñà-nì sàha nsidaa gá nêhivì yucán. ⁴⁴ Vâchi nsidaa gá-nè, cuisì ñà-cùyódo nùu-né nduá nì sàha-ne. Doco nêcuàchì ñahà yohó, mate ndahví dahuun-ne, doco nì sàha-ne nsidan-icúu dîhùn sàhà ñà-cuiin-ne ñà-cutiacu-nè.

13

Ñà-ndùá nì cachitnùhu Jesús cuu xi veheñùhu cahnú iá ñuu Jerusalén tiempu xi-ya

¹ Daaní, na ní quee-ya veheñùhu cahnú, dandu nì cachi iin nêcuàchì dacuahá-yá xì-yá:

—Cundehè-ní, Maestro. ¡Na vico guá iá yùù nahnú nì cuàha veheñùhu yohó, te na cuaha guá ndáa stná vehe yohó!

² Doco nì naxiconihí Jesús nùù-né:

—¿A xiní-nsià vehe nahnú yohó? Cunaha-nsiá, vaxi iin quivì, dandu ni mà códotnahá gá ni-iin yùù yohó, vachi icúmíâ caà nsihá quida nèhivì.

Ñà-nduá icúmí cuu ñà-cundaà ini-ndà sà-itúú xìnu tiempu yohó

³ Daaní, cuàhàn cuaán-yá xì-né ndè yucù Olivo iá frente veheñùhu cahnú, te yucán nì sàcòo-ya. Te na ndoó-né xì-yá yucán, dandu nì càhàn ùnì-nè xì-yá, divi Pedro, xì Jacobo, xì Juan, nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá, cachí-nè:

⁴ —Cachì-ní xì-nsí índù quivì cuu nsidaa ñà-nì cachì-ní jaàn. ¿Índù milagru coo ñà-cundaà ini-nsì ñà-sà-itúú quivì cuu nsidaájàn?

⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuidadu cundoo-nsia ñà-màsà dándahví ni-iin nèhivì mii-nsiá. ⁶ Vachi cuàhà ana icúmí quixi danani úún-né nduú-né yùhù, te cachi iin iin-ne xì nèhivì ñà-Cristu nduú-né. Te sàhájàn cuàhà nèhivì nìhì-né dandahví-nè.

⁷ 'Doco mii-nsiá, na cunitnùhu-nsia iá cuàhà guerra yoho te yucán, màsà yúhì-nsià, vachi fuerza icúmí coo ducán. Doco tãñáha ga xìnu tiempu yohó nduájàn, iá gá ñà-vaxi cuu. ⁸ Daaní, ñuu xì ñuu, icúmíâ nàá stnahá. Vachi cuàhà rey, icúmí-tê dandacú-te coo guerra xì inga ñuu. Te icúmí tnàa stná yoho te yucán ñuhivì, te coo stná tnama. Doco ñà-làcà cuàhàn quesaha tnùndoho cundumà.

⁹ 'Doco mii-nsiá, cundoo tùha-nsia, vàchi icúmí nèhivì tñii-ne mii-nsiá cundaca-nensià cùhùn nùù tè-xícusahnú. Te icúmí-nsiá ñàhni cuii-nsià ini veheñùhu. Te sàhà-ñá càhvi-nsiá yùhù, ñàyùcànduá, icúmí-nê datnátuu stná-nè mii-nsiá nùù gobernador xì nùù rey (ñà-càhàn tnùhù-né dìquì-nsiá). Dandu ñà-jaàn cunduu tiempu vaha cachi vate-nsiá ñà-nduá xiníndísá-nsiá cunini-temà. ¹⁰ Te dècuèndè inicutu ñuhivì icúmí cuii-nsiá stná razón ndiaha xí Dios, dandu después xìnu (tiempu yohó). ¹¹ Doco icúmí nèhivì canicuàchi-ne sàhà-nsiá, te cundaca-nensià cùhùn nùù tè-xícusahnú. Doco màsà nácání ini-nsià ni-iyuhu índù palabra naxiconihí-nsiá nùù-té. Còó, cuii-nsiá nacua dachitnùni ini Dios mii-nsiá hora yucán, divì cachi-nsiá xì-té. Vàchi màdì mii-nsiá cunduu ana càhàn; còó, divì Espíritu Ìì xí Dios icúmí dacàhàn xì-nsiá.

¹² 'Doco dava nèhivì, dècuèndè ñani-nè icúmí-nè cahin-nè nùù autoridad ñà-cui nècuàchimà. Te dava stná-nè, dècuèndè dèhe-ne cahin stná-nè ñà-cuià. Te dava stná-nè, dècuèndè yuadíhí-nè cuni ùhì-nè, te canicuàchi stnahá-né ñà-cui-nè. ¹³ Te mii-nsiá, sàhà yùhù icúmí nsidaa nèhivì cuni ùhì-nènsià. Doco nú iin-ni cunihnu vaha inì-nsia dècuèndè sàà xìnu tiempu, dandu càcu-nsia nùù Dios.

¹⁴ 'Sànaha nì cachitnùhu Daniel iin palabra xi Dios sàhà nansa icúmí coo iin figura dana có-xiñùhù dahuun-ya. Cunaha-nsiá, quivì cuni-nsià sàni sàcuìin figura mà iin xaan ndé còò permisú cuian, (dandu seña cundua). Te vichì xiñuhu cundaà ini nsidaa ana càhvi-xì tutu yohó. Pues na sàà quivì yucán, dandu ni cunúdehé nsidaa nèhivì ndoó ladu Judea yohó cùhùn-nè

yucù. ¹⁵ Te nú dìnivèhé ndoó-né (quetátú-nè), dandu (yàchì ni nuú-né cunudèhé stná-nè), doco màsà nànsihvi ga-nè vehe nsiquihin-ne ñà-nduà icúmí-nè. ¹⁶ Te nú ndoó-né nùù itú, dandu màsà nándúcú-né ni cotón-nè. ¹⁷ Te jndahví nècuàchì ñahà cuhí cuàhàn tùinuù mèè-xi quivì yucán! Te jndahví stná nècuàchì icúmí xí mèè chichì! ¹⁸ Te càcàn tàhvi stná-nsià nùù Dios ñà-màsà cúvixin na sàà tiempu cunudèhé-nsià mà. ¹⁹ Vàchi yáha ga icúmí nèhivì ndoho-ne quivì yucán. Còò cá tnùndoho chicá cahnú ni ía ndè quivì nì cuyucun ñuhiví xì ndé quivì coamà. Nì quivì después, mà sàà gà coo tnùndoho ndudava xán. ²⁰ Te nú màsà cùndéhe ndahví Dios, dacúxíó yàchì-yà tnùndoho ma, dandu ndùtù nsihí nèhivì ñuhiví nì cùí. Doco sàhà nèhivì sàni nacàxin-ya, ñàyùcànduà sàni chitnùnì ini-yà ñà-chicá yàchì dacúxíó-yà tnùndoho.

²¹ Quivì yucán màsà cúníndísà-nsiá yuhù nèhivì cachí xì-nsiá: “Cundehè-nsiá, yohó ía ana nduú Cristu”, te ò: “Yucán ía-yà”. ²² Vàchi icúmí quixi cuàhà tètñhù, te iin iin-tè cachì-te ñà-divi Cristu nduú-te. Te icúmí quixi cuàhà stná ana danani úun càhàn cuenta xi Dios. Ndè quida stná-te cuàhà milagru sàhà-ñá ndulocó nèhivì, áma níhì stná-te dandahví-te nèhivì nì nacàxin-ya cahan-té, doco mà cùí. ²³ Ñàyùcànduà, mii-nsiá, cundoo tùha-nsia, vàchi sàni cachitnùhi xì-nsiá nsidaa ñà-nduà icúmí cuu.

Nansa icúmí cuu quivì naxicocuíñ Jesús

²⁴ Nú sàni yàha tiempu tnùndoho quivì yucán, dandu mà cúnchíí gá nì orá ni yoo. ²⁵ Te sìnsivì itándiáá ansivi, icúmí-sì còyo nihni-sì nùù ñuhiví.

Te sìtnúù nahnú, icúmí stnâ-si ndacùchí ndee-sí.
²⁶ Dandu natùi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, cundehè nèhivì ñuhiví yùhù sàmànui mahì vïcò xì poder cahnú xí. Te ndiaha gá coo inicutu ndé mànui. ²⁷ Dandu luegu icúmí techuín ángel xi cùhùn-nè inicutu ñuhiví ñà-danátácá-nè ana nduú nèhivì sàni nacàxin, mate ndoó-né iin xaan ndé vihi gá xica ñuhiví xì ansivi, doco icúmí-nê nat-aca-nè quixi-ne quida ángel xi.

²⁸ 'Vichi cuàhìn nacani xì-nsiá iin ejemplu sàhà nù-higu sàhà ñà-cundaà inì-nsia iñàha. Nú sàni ndunsidi-nú nì quesaha naná dítu yuté-nu, dandu ñà-yúcán cundaà ini-ndà sà-itúú tiempu ihni. ²⁹ Pues ducání stná xì mii-nsiá; quivì cuni-nsià cuú ñà-ndúá sàni cachì xì-nsiá, dandu vátùni cundaà stná inì-nsia ñà-sàni cuyatni tiempu naxicocuín nduá; sà-itúú nihni. ³⁰ Te mà sàa cui nsihi nèhivì itiácú vichi dècuèndè cachì sàni cuu ndisa nsidaa ñà-ndúá sàni cachì xì-nsiá vichi. ³¹ Cunaha-nsiá, icúmí sàa ansivi xì ñuhiví ndañuhá, doco palabra xi, còo, mà nunca sàa ndañuhá.

³² 'Doco ni quivì, te ni hora naxicocuín, ni-iin nèhivì có-ínahá-nê, ni ángel ndoó ansivi, có-ínahá stnâ-nè. Ni stná yùhù ana nduú Dèhemanì Dios, có-ínahá stnâi; cuisì Yuamáni' nduú ana ináhá.

³³ 'Ñàyùcàndúá, cundoo tùha-nsia, te cunihnu vaha ini-nsià, vachi có-ínahá-nsiá índù hora divi cuu nsidaájàn. ³⁴ Ducán iá na ian quidá iin lamú na cuyúcùn-nè cùhùn xìcà-né, dandacú-né nùù mozo xi-ne sàhà biene xi-ne. Iin iin mozo mà, nihí-te chuun quida-tè. Te mozo ndiaá yehè, ndacú nùù stná-te ñà-cundiaa tùha-tè yucán. ³⁵ Pues divi ducán stná mii-nsiá, xiñuhu cun-

doo tùha-nsia, vâchi có-ínáhá-nsiâ índù hora divi naxicocuîin yùhù ana nduú Lamú xi-nsia, sea cuñaa, ò dava ñùu, ò sinduhá cundua, te ò naha. ³⁶ Vâchi nanàá icúmî naxicocuîin, ñàyùcàndùá còtó (nandòó-nsiá ñà-jaàn), te na ian quídì-nsiá cundua. ³⁷ Ñàyùcàndùá, yùhù cachí` xì-nsiá nacua cachí` xì nsidaa nêhivì xí, ni cúndóó tùha-nsia —nì cachi Jesús.

14

Nansa nì ndatnuhu tnahá nêhivì ñà-nàndúcú-nê nansa tni-ne Jesús

¹ Daaní, cumání gá ùi quivì cunduu vicò pascua xì stná vicò xixí-né pan có-ndùtáchí. Te dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu, nì nanducu-né nansa tni dèhé-nè Jesús ñà-cui-yà. ² Doco nì cachi-nè:

—Còó, màdì mahì vicò (quida-nda ducán), vâchi te nú còó, vihini nacuidà nêhivì.

Nansa nì sòdò iin nècuàchì ñahà ndutè tnàmì itnu dìni Jesús

³ Iá-yà vehe iin nècuàchì ñuu Betania nani Simón, iin nêhivì nì sandoho cuèhè lepra antes. Te iá-yà xixí-yá, te yucán nì sàà stná iin nècuàchì ñahà, nihí-né iin quidi iá dùcùn-xí. Yùù nì cuyucàn mà, te ñuhá ndutè tnàmì finu nani nardo; te ndiaá sàstnùhù-té. Dandu nì sàhnù nècuàchìmà dùcùn quidi ma nì sòdò-nète itnu dìni-yá. ⁴ Doco dava nècuàchì xixí yucán, nì cuduchi gá ini-nè, cachí-nè iin-ne xì inga-nè:

—¿Índù chuun nì sate uun-ne ndutè jaàn, te ndiaá guâ-te? ⁵ Chicá vâha dicò-nète ni cuí, te mà

úhì quee iin ùnì cientu dìhùn plata dasàn-ndà nùù nècuàchì ndahví.

Ducán cachí-nè, cánàhá-nè xì nècuàchìmà.

⁶ Doco nì cachi Jesús xì nèhivì mà:

—Nacoo-nsia nècuàchì jaàn. ¿Índù chuun cánàhá-nsià xì-né? Vàchi iin ñà-vàha nduá sàni quida-ne xì'. ⁷ Vàchi nècuàchì ndahví, nicanicuahàn ndoó-né xì-nsiá, te mà úhì chindee-nsiánè nú cahan-nsiá. Doco yùhù, còó, sacù-ni quivì ié' xì-nsiá. ⁸ Ñàyùcàndùá, nècuàchì ñàhà yohó, ñà-ndùá sàà-nè quida-ne, divi nduá sàni quida-ne sàhí, na ian sàni quidatatna-né cuerpu xi sàhà-ñá cundùxan, ducán nduá. ⁹ Te yùhù cachítnùhi xì-nsiá, nsidanicuú ñuu ndé sàà razón ndiaha xí Dios inicutu ñuhiví, yucán icúmí sàà stná palabra sàhà ñà-vàha nì quida nècuàchì ñàhà yohó, te ducán mà nunca sàà nèhivì nandòó-né nècuàchìmà.

Nansa nì saquin Judas compromisu cahin-nè Jesús nùù nècuàchì xídandacú

¹⁰ Nùù ùxin ùì compañeru Jesús, iin-ne nani Judas Iscariote. Nècuàchì yohó, nì sàhàn-nè nùù dùtù xícusahnú, nì ndatnuhu-né xì nècuàchìmà ñà-cahin-neyà. ¹¹ Te nì cacudiì ini nècuàchìmà na ní cundaà ini-nè. Te nì saquin-nè compromisu chiyàhvi-ne. Ñàyùcàndùá, nì quesaha Judas mà nandúcú-nê índù modo dayáha-neyà ndahà nècuàchì yucán.

Nansa nì cutnahá Jesús xì compañeru-yà nì xixi-ya Cena ùì

¹² Daaní, nì sàà tu quivì primeru xi vicò xixí-né pan có-ndùtáchí. Te quivì yucán xihì stná lelù

nduú promesa siempre sáha-ne vicò pascua mà. Ñàyùcànduá, nì cachi nècuàchì dacuahá-yá xì-yá:

—¿Índù divi cuní-nî cùhùn-nsì quidayucun-nsì ñà-cuxi-ní comida vicò pascua?

¹³ Dandu nì dàndàcú-yá nùù ùì compañeru-yà, cachí-yà:

—Cuahán-nsià ini ñuu. Te yucán icúmí-nsiâ ndacùhun tnahá-nsiá xì iin tiàa idádocó xì iin yoo tècuí. Nècuàchì yucán cunchicùn-nsià cùhùn.

¹⁴ Te divi vehe ndé quìhvi-ne, yucán càhàn-nsià xì nècuàchì dìvéhé-xímá, cachi-nsià xì-né ñà-dòhó cachí maestru: ¿Índù iá quartu cahnú ndé cuxi-ya comida pascua xì nècuàchì dacuahá-yá? ¹⁵ Dandu icúmí nècuàchìmà dacuní-nè mii-nsiá índù iá iin vehe cahnú pisu dìquì-xí ndé sà-íá nsidaa ñà-nduá xiñuhu. Yucán quidayucun-nsià ñà-cudiní-nda.

¹⁶ Dandu nì quihin ùì nècuàchìmà ichì cuàhàn-nè. Te nì sàà-nè ini ñuu mà, te nacua nì cachi-yà, ducán ndisa nì cuu. Ñàyùcànduá divi yucán nì quidayucun-nè comida pascua.

¹⁷ Daaní, na ní cuñaà, dandu nì sàà stná-yà xì nsì-úxìn ùì nècuàchì dacuahá-yá. ¹⁸ Te na ndoó-né xixí-né, dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, iá iin-nsia cuàhàn cahin xì'. Te yohó iá-nè xixí-né xì-ndà.

¹⁹ Dandu nì nàcùndoo nsidaa nècuàchìmà tnùnsí ini, te nì cachi iin iin-ne xì-yá:

—¿A víhíní yùhù?

—¿Te ò yùhù? —cachí inga-nè.

²⁰ Dandu nì cachí-yà xì-né:

—Nùù nsì-úxìn ùì-nsià, iin-nsia cuàhàn cahin xì', mate iin-ni xixí-né xì-ndà, te tavá stná-nè pan nùù cazuela yohó. ²¹ Ñà-ndàà nduá, icúmí cuu ndisa

ñà-nduà' nì cachitnùhu nùù tutu ì ñà-ìcúmí cui yùhù ana nduu Tnaha Nèhivì Ñuhìví. Doco tiàa cuàhàn cahin xì', ìndahví-nè! Chicá vaha màsà túinuù-né ñuhìví nì cùí —nì cachi-yà.

²² Na meru xixí nsidaa-né, nì tnii-ya iin pan, te nì naquimani-yá Dios sàhà-ñá, te nì dàcuàchí-yáñà, nì dasàn-yá nùù nècuàchì dacuahá-yá mà, cachi-yà:

—Tnii iin iin-nsia pan yohó, vàchi nahi iquìcúñú yùhù nduá.

²³ Dandu nì tnii stná-yà pocillu, nì naquimani stná-yà Dios sàhà ñà-ñùhú, te nì sàha-ya nì caxihi nsidaa-né. ²⁴ Dandu nì cachi-yà:

—Ndutè sì-uva yohó, nahi nìí nduú-te, vàchi divi sàhà nìí icúmí nacoì iin ichì sàà cunchicùn nèhivì nú sàni xitià-ñà sàhà cuàhà-né. ²⁵ Doco cunaha-nsiá, mà cóhó gué` ndutè sì-uva yohó dècuèndè cachi sàà naco ho saa tui-te quivì sàà cusahnú Dios inicutu ñuhìví yohó.

Nansa nì cachi Jesús xì Pedro ñà-ináhá-yâ icúmí-nè nacuaà-néyà

²⁶ Daaní, nì xito nsidaa-né alabanza, te nì quee-ne cuàhàn-nè xì-yá ndè yucù Olivo. ²⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñuú vichi icúmí nsidaa-nsiá nacoò nihni-nsia yùhù, vàchi ducán cachi tutu ì: “Cuàhin dacúxióé pastor, dandu icúmí riì cultià nihni-sì”, cachá`.

²⁸ Doco nú sàni natiacui, dandu icúmí codonùì nùù-nsiá cùhùn ndè ladu Galilea.

²⁹ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Mate ni sàà nsidaa nèhivì nacoò nihni-ne mii-ní, doco yùhù, cóó, mà nunca.

³⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-ní, divi ñuú vichi icúmí-ní nacuaà-ní yùhù. Tàñáha ga coto lehe ùi xichi sinduhá, te sàni nacuaà-ní yùhù ùni xichi.

³¹ Doco Pedro, yáha ga ndee ní càhàn-nè, cachí-nè:

—Còó. Mate ni cahní-nèndó, doco mà nunca sàì nacuaí' mii-ní —nì cachi-nè.

Te divi ducání nì cachi gà stná nsidaa nècuàchì dacuahá-yá mà.

Nansa nì sàhàn Jesús huertu nani Getsemaní, te nì xicàn tàhvì-yá nùu Yuamáni-yá

³² Dandu nì sàà-yà xì-né iin xaan nani Getsemaní. Te nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, yohó ndòo-nsia. Te yùhù, cùhìn chicá nùu-xí càcàn tàhvì nùu Dios.

³³ Dandu nì saca-ya Pedro xì Jacobo xì Juan, cuàhàn-yà xì-né. Te nì sàcòo-ya na ian yúhì-yà, te nì quesaha-yá yáha ga nacání cuàhà ini-yà. ³⁴Te nì cachi-yà xì-né:

—Yáha ga ié' tnùnsí ini, na ian cuníà cahní dahuan yùhù. Ñàyùcàndùá, yohó ni ndóo-nsia, te cunchito tùha-nsia.

³⁵ Dandu cuàhàn-yà chicá nùu-xí, te nì sàcùnduhù ndèé-yá nì xicàn tàhvì-yá nùu Dios, áma cui cuxio tnùndoho icúmí-yá yáha-ya. ³⁶Te dohó nì cachi-yà:

—Yuamáni', nsidaa iñàha vátùni quida-ní. Ñàyùcàndùá, xicàn tàhvì nùu-ní áma cúxíó tnùndoho icúmí yàhi, vàchi na iin (ñà-úà ñuhú iin) taza nduá nùí, te ùhì cohià. Doco màdì ñà-nduá cuní yùhù ni cúnduá, cuisì ñà-nduá cuní mii-ní.

37 Dandu vaxi tu-ya ndé nì ndòo nècuàchì dacuahá-yá, te nì xini-yà xíquidì-nè. Ñàyùcàndüá, nì cachi-yà xì Pedro:

—Simón, ¿índù chuun quídì-ní? ¿Áma cui cunchito-ní ducán iin hora ní? 38 Cundoo tùha-nsia, te càcàn tàhvi-nsiá nùù Dios sàhá màsà dándáhví ñà-malu mii-nsiá, vàchi mate iá voluntad xi-nsia, doco iyuhu gá valor icúmí cuerpu-nsiá ñà-quidandee íni-nsia.

39 Dandu nì sàhàn-yà inga xichi, te divi ducán-ní nì cachi tu-ya xì Yua-yá Dios. 40 Dandu vaxi tu-ya, te nì xini-yà tucutu quídì-nè, vàchi sádi vahná-nè. Ni có-nàníhì tnùnì ini-nè nansa naxi-conihí-nè nùù-yá. 41 Dandu tucu tu nì sàhàn-yà ñà-únì, te nì nsiaa tu-ya nùù-né, cachí-yà:

—Cùdù cuéyàà-nsiá, te quetatu-nsiá vichi, vàchi sà-íá, sàni sàà hora xi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, divi hora icúmî yàhi ndahà nèhivì cuáchi. 42 Ndacuíta-nsia, cùhùn-ndà, vàchi sà-ítúú quesaa ana nì cahin xì´.

Nansa nì tnii nèhivì Jesús, te nì suhni-nèyà

43 Daaní, na cáhàn ìi-yá xì nècuàchìmà, dandu nì quesaa Judas, divi iin nècuàchì nùù ùxìn ùì nècuàchì dacuahá-yá. Te ndacá stná-nè cuahà gá tiàa xínihi xi espada xì garroti. Cuenta xi dùtù xícusahnú vaxi-tè, xì cuenta xi stná nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná nècuàchì xídandacú nùù ñuu mà. 44 Te sàni ndatnuhu Judas xì nsidaa tiàa xícutnahá xi-né ñà-coo iin seña ana tnii-tè. Divi ana chítú-nè cunduu meru ana tnii cùhùn presu.

45 Dandu na sàni quesaa-nè, dandu vichi vichi nì tnàtuu-ne nùù Jesús, cachí-nè:

—¡Maestro, maestro!

Dandu nì chítú-nè nùù-yá.

⁴⁶ Dandu compañeru-nèmà, nì tniì-tè Jesús, nì ndòo-ya ndahà-té. ⁴⁷ Doco iin nèhivì xí-yá, nì tavà-né espada xi-ne, nì cani-ne iin tiàa quidáchúûn nùù dùtù cusáhnû, nì sahnde-nè iin tùtnù-té. ⁴⁸ Dandu nì cachi-yà xì nsidaa nèhivì cuáhà mà:

—A ducán nduú modo tnií-nsiá yùhù, vàxi-nsia nihí-nsiá espada xì garroti ñà-tniì-nsia yùhù, na ian tècùlhnà nduí, ⁴⁹ mate nsiquívì nìsa le xì-nsiá veheñùhu cahnú dacuahí nèhivì, doco cónì tnií-nsiá yùhù. Doco cunaha-nsiá, dohó quidá-nsiá xì vichi sàhà-ñá cuu ndisa ñà-ndùá cachí nùù tutu ì —nì cachi Jesús.

⁵⁰ Dandu nì nacoo nihni nsidaa nècuàchì dacuahá-yá mii-yá, nì xinudèhé-nè.

In tèchii nì xinudèhé stná

⁵¹ Daaní, nchícùn stná iin tèchii ndixi-xi iin dahmà. Te nì tniì stná-te. ⁵² Doco nì ndòò sìcoto xi-tè, te nì xinu-tè cuáhàn-te iá chaa-té.

Ñà-ndùá nì cachi Jesús na ní sàà-yà nùù Junta Cahnú

⁵³ Daaní, ndacá tiàa ma-yá nì sàà dècuèndè ndé iá dùtù chicá cusáhnû. Te yucán sàni nataca nsidaa gá dùtù xícusahnú, xì stná nècuàchì sahnú xídandacú nùù ñuu mà, xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu. ⁵⁴ Te Pedro, nchícùn xìcà ní-né mii-yá cuáhàn-nè. Te nì yàha stná-nè patiu xi vehe dùtù cusáhnúmá, te nì sàcòo stná-nè xì policía ndoó nadáà nùù ñuhu.

⁵⁵ Daaní, dùtù xícusahnú, xì nsidaa Junta Càhnùmà, nì nducu-né ana daquée cuàchi dìquì Jesús, (te cundua iin cuàchi pesadu) sàhà-ñá

cui-yà. Doco còò iin ni túi càhàn ducán. ⁵⁶ Vàchi cuàhà tètñhù nì càhàn tñhù dìquì-yá, doco cóni ndúdává ñà-nduá nì cachi iin iin-tè. ⁵⁷ Vàchi dava-tè, nì ndacuita-tè nì càhàn tñhù-té dìquì-yá, cachí-te:

⁵⁸ —Nècuàchì yohó, nì inini-nsi nì cachi-nè cuàhàn-nè dacaá-né veheñuhu nì quidavàha nèhivì (ñuu-ndà). Dandu tìxi ùnì quivì cuàhàn-nè quidavàha saa-né inga-ñà, doco màdì xì ndahà nèhivì cuyucàn, cachí-nè —nì cachi tètñhù mà.

⁵⁹ Doco ni ñà-jaàn, cóni ndúdává xí ñà-nduá nì cachi ingà-te.

⁶⁰ Dandu nì ndacuiin dùtù cusáhnû, cachí-nè xì-yá:

—¿Áma nájícóníhí-nî ni-iñàha? ¿Nansa íá ñà-càchí guâ nècuàchì yohó sàhà-ní?

⁶¹ Doco mii-yá, dadí uun iín-yá; còò ni-iñàha ni cachí-yà. Dandu tucutu nì càhàn dùtù mà, cachí-nè:

—¿A divi Cristu Dèhemanì Yua-nda Dios ndùù-ní càhàn-ní?

⁶² Dandu nì cachi-yà xì nècuàchìmà:

—Jaan, divi nduí. Te icúmí-nsiâ cuni-nsià yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì na naxicocuñin, ié`ladu cuahá mii-yá cahnú poder-xi mànuì mahì vïcò cahnú ansivì.

⁶³ Dandu dùtù cusáhnú má, (nì xidà ini-nè, ñàyucànduá) nì ndata canúú-nê iyuhu sìcoto ndixí-né, te nì cachi-nè xì nèhivì cuàhà mà:

—¿Có-xiñhù gá-ndà ni-iin ana quixi cunduu testigu! ⁶⁴ Vàchi vichi sàni inini-nsia ñà-quini guá nì càhàn nècuàchì yohó. ¿Nansa quida-nda xi-né, cachí mii-nsiá?

Dandu nsidaa-né, nì cachi-nè ñà-ìcúmí-yâ cui-yà.

⁶⁵ Dandu nì caquesaha dava tiàa ma nì sivi ðí-teyá, te nì chidàhvi stná-te nùu-yá, sahní cui-teyá xì sícátú, cachí-te:

—¡Cachi cuàá-nî ana nì caní xi-ní!

Daaní, stná policía yucán, ndee ní caní-ne nùu-yá.

Nansa nì quida Pedro nì nacuaà-né Jesús

⁶⁶ Doco Pedro, tìxi-xi iá-nè patiu. Dandu nì quixi iin ñahà chii quidáchúûn vehe dùtù mà. ⁶⁷ Te na ní xinìa Pedro iín-né nadáa stná-nè nùu ñuhu, dandu nì indehè váha-ñà nùu-né, te nì cacha xi-né:

—¿Amádi mii-ní nìsa cutnahá stná-ní xì Jesús de Nazaret?

⁶⁸ Doco nì nacuaà-né mii-yá, cachí-nè:

—Còó, tàcùnî nècuàchìmà, ni có-cùndáa inì ñà-ndúá cachú.

Dandu nì quee-ne cuàhàn-nè corredor yucán. Te daa ní xito iin lehe. ⁶⁹ Te ñahà chii mà, nì indehè tú-ñané, te nì cachi-ña xi nècuàchì itá yucán:

—Compañeru Jesús nduú stná nècuàchì jaàn.

⁷⁰ Doco divi-ni nì nacuaà tú Pedro-yà.

Daaní, tìxi inga ratu gà, tucutu nì càhàn nècuàchì itá yucán xì-né, cachí-nè:

—Ndisa, iin compañeru nècuàchìmà nduu-ní, vachi nècuàchì ladu Galilea nduu-ní, te nacua càhàn nèhivi ladu yucán, ducán càhàn stná-ní.

⁷¹ Dandu nì cachi-nè:

—Nú tètñhù nduí, ni quixí castigu xi nùu Dios. Yùhù, chináhî Dios, tàcùnî nècuàchì cachí-nsiàmà.

⁷² Dandu momentu yucán nì xito lehe ñà-ú; te nì nsinuu ini Pedro nansa nì cachi Jesús xì-né

daa, ñà-tàñáha ga coto lehe ùì xichi, te ùnì xichi sàni nacuaà-né mii-yá. Pues divi palabra mà (ní nsinuu ini-nè), te na ní nacani ini-nè sàhámà, nì quesaha-né nì sacu-ne.

15

Nansa nì dáyáha-ne Jesús ndahà gobernador Pilatu

¹ Na ní tùinuù, dandu nì ndatnuhu dùtù xícusahnú xì tè-cùsáhnû nùù ñuu mà, xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu, xì nsidaa gá stná Junta Cahnú. Ñàyùcàndùá, nì nacuhni-nè ndahà Jesús, cuàhàn-nè xì-yá nùù gobernador nani Pilatu, te yucán nì ndòo-ya ndahà témà. ² Dandu nì xicàn tnùhù-té nùù-yá, cachí-te:

—¿A ndísá rey xi nècuàchì raza Judea nduu-ní, á coó?

—Nacua cachí-ní, divi ducán nduá —cachí-yà.

³ Dandu dùtù xícusahnú, cuàhà ní càhàn tnùhù-né sàhà-yá. ⁴ Dandu nì ndàcàtnùhù Pilatu nùù-yá inga xichi, cachí-te:

—¿Áma nácíóníhí-ní sàhà ñà-cuàhà guá càhàn-nè dìquì-ní?

⁵ Doco Jesús, còò ni-iñàha ni nácíóníhí-yá. Ñàyùcàndùá, nì ndulocó Pilatu.

Nansa nì cachi stná Pilatu icúmí Jesús cui-yà

⁶ Cunaha-nsiá, cada nacává vicò pascua mà, tùha gobernador mà dañà-té iin tè-ndiadí, ndéni-te nì cui ndiadí cudíi ini nèhivì cuáhà. ⁷ Te quivì yucán ndoó itnii tiàa vehecàa. Vàchi nì casahàn-te rev-olución dìquì gobiernu, te nì sahnì stnàhá-te. Te iin témà nani Barrabás. ⁸ Ñàyùcàndùá nì caquixi

tu nêhivì cuáhà mà nì quesaha-né nì xicàn-nè nùù Pilatu ñà-nì quidá tú-te ñà-ndùú costumbre xi-tè cada vicò mà. ⁹ Te nì naxiconihí-te nùù-né, cachí-te:

—¿A vátùni dañí Jesús yohó, divi nècuàchì cachí nduú rey xi nècuàchì raza-nsià Judea?

¹⁰ Ducán nì cachì-te xi-né, vâchi ináhâ-tê ñà-sàhà mbidiá xi dùtù xícusahnú, ñâyùcândüá nì dâyâha-ne Jesús ndahâ-té. ¹¹ Doco dùtù mà, nì chiyuhù-né nêhivì cuáhà mà ñà-nì cãcàn-nè dañâ Barrabás mà, te màdiá Jesús. ¹² Dandu nì cãhàn tu Pilatu xì nêhivì mà, cachí-te:

—¿Ndíà ndüá cuní-nsià quide xì nècuàchì yohó? Vâchi rey xi mii-nsiá nècuàchì raza Judea nduú-né, cachí-nsià.

¹³ Dandu ndee ní càna nsidaa nêhivì yucán, cachí-nè:

—¡Ni cuí-nè nchìca cruz!

¹⁴ Dandu nì cachì tu Pilatu:

—¿Índù chuun cui-nè ñà-còò falta xi-ne iá?

Doco chicá ndee ní càna nêhivì mà, cachí-nè:

—¡Ni cuí-nè nchìca cruz!

¹⁵ Te sàhà ñà-cùní Pilatu ndòò vâha-tè xì nêhivì mà, ñâyùcândüá nì dañâ-té Barrabás. Te nì dândâcú-te ñâhni cuí Jesús xì chirrión. Dandu nì dândâcú stná-te nùù soldadu xi-tè ñà-cundaca-temâyá cùhùn chituu-tèyá nchìca cruz.

¹⁶ Doco primeru, nì casaca-tèyá ndè patiu vehechuún, te nì cana-tè nsidaa compañeru-te ñà-tnàtuu-tè. ¹⁷ Dandu nì chindixi-tèyá iin sìcoto moradu. Te nì cavâ-té iin corona iñù nì chicà-te dìni-yá. ¹⁸ Dandu nì sàcùndiaà-teyá, càna-tè, cachí-te:

—¡Viva! ¡Ádi rey xi tè-raza Judea nduu-ní!

¹⁹ Te nì cani fuerte-te dìni-yá xì iin nù-yòò. Dandu nì casivi dìi-teyá, te nì sàcùitasisi-té nùù-yá, na ian quidáñúhú-téyâ. ²⁰ Daaní, na ní nsihi nì sàcùndiaà-teyá ducán, dandu nì tavà-té sícoto moradu mà, te nì nachindixi-tèyá sícoto xi mii-yá. Dandu nì saca-tèyá cuàhàn-te ñà-chituu-tèyá nchìca cruz.

Nansa nì chituu-tè Jesús nchìca cruz

²¹ Ichì yucán nì ndacùhun tnahá-te xi iin tiàa nani Simón, màndixi-ne nì sàhàn-nè nùù itú. Iin nècuàchì ñuu Cirene nduú-né, te yua Alejandro xì Rufo nduú stná-nè. Te divi nècuàchì mà nì tniì soldadu, te nì dàcuídá-tené cruz xi Jesús cuàhàn-nè.

²² Dandu nì casaà-te xi-yá iin xaan nani Gólgota. Quivì jaàn cachí dàhàn yucán, Nùù Iquidìni. ²³ Dandu nì cunì-te dacohó-teyá vinu dácà xì iin dùsa tatna nani mirra, doco cóni cùnì-yà. ²⁴ Daaní, nì chituu-tèyá nchìca cruz. Te nì dasàn-té sícoto xi-ya según nansa nì nihì iin iin-tè na ní idìquí-te sàhà-ñá.

²⁵ Nahi cà-în dàtnàà nduá nì chituu-tèyá nchìca cruz mà. ²⁶ Te yucán nì cachituu stná-te iin ñà-càchítñùhu índù-ñá dísáhà-xí dandohó-teyá. Te dohó cachá: “Rey xi tè-raza Judea”.

²⁷ Cunaha-nsiá, yucán nì sàcùtundiaa stná ùi tècuìhnà nchìca cruz, iin-tè ladu cuàhá-yà, te ingà-te ladu itní-yà. ²⁸ Te ducán nì cuu ndisa ñà-nduá nì cachítñùhu tutu ìi ndé cachá: “Nì quida nèhivì cuenta na ian tiàa malu nduú-yá”.

²⁹ Dandu nèhivì yáha yucán, nì canàhá-nè xì-yá, dacuico dínì-né, cahíchì ini-nèyà, te ndacótó dana-ne nùù-yá, cachí-nè:

—¡Ndahví-ní! ¡Cuàhàn-ní dacao-ní veheñùhu cahnú, te tìxi ùnì quìvì naquidavàha saa-ní inga-ñà cahan-ní! ³⁰ Pues nú ducán fuerte guá-ní, dandu dacácu-ní mii-ní. Danuu-ní mii-ní nùù cruz cun-dehè-nsí —nì cachi-nè.

³¹ Ndè stná dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu, divi-nì ducán nì sàcùndiaa stná-nèyà, cachi-nè iin-ne xì inga-nè:

—Nècuàchì jaàn, nìsa dacácu-ne nècuàchì dava ga, doco mà cùì dacácu-ne mii-né. ³² Doco nú ndisa Cristu rey xi nècuàchì raza-ndà Israel nduú-né, dandu nì dánúû-né mii-né nùù cruz jaàn cun-dehè-ndà, dandísá cunindisa-ndané.

Ducán nì cachi-nè. Te dècuèndè stná tiàa itándiáá stná nchìca cruz yucán, nì canàhá stná-te xi-yá.

Nansa nì xihì Jesús, nì dànàà-yá sàhà cuàchi-nda

³³ Daaní, càxíhùì xì ndé càhúnì, nì nàcùìnn tnùù inicutu ñuhiví. ³⁴ Dandu càhúnì nì ndàhì ndee-yá, cachi-yà:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? —te dohó cuní cachàmà: Dios mío, Dios mío, ¿a ñá-sàni ndòo nihni nduá yohó?

³⁵ Te dava nècuàchì itá yucán, nì tiacu-nè ndàhì-yà ducán, ñàyùcàndùà nì cachi-nè:

—Cunini-nsia, caná-né Elías.

³⁶ Dandu nì dáyàà iin-tè nì quihin-tè iin ñà-ñàhmá uun nani esponja, te nì chindaxin-téa xì vinu nì xiò, nì chihi-téa ònì iin vara yutnú, te nì sàha-tèyá nì sihvi-yá, cachi-te:

—Vichi nacoo-ndané cundiatu-nda, áma quíxí Elías nanihi xi-né.

³⁷ Dandu nì ndàhì ndee-yá, te nì xihì-yà.

³⁸ Daaní, yucán ini veheñuhu cahnú (ñuu mà) nì quedava ìì cortina cahnú (sadí nihni cuarto xan). Iin-ni nì ndàtà-ñá ndè dìni-xí xì ndé tìxi-xi. ³⁹ Te iin iin capitán nùu-yá, te nì xini-te nansa nì ndàhì-yà, te nì xihì-yà. Ñàyùcàndùá nì cachì-te:

—Ñà-ndàà nduá, Dèhemanì Dios nì sanduu nècuàchì yohó.

⁴⁰ Daaní, yucán itá xica stná itnii nècuàchì ñahà, indéhe stná-nè (nansa cuú). Iin-ne nduú María Magdalena, te inga-nè nduú María dihi José xì Jacobo chii. Te inga-nè nduú Salomé. ⁴¹ Nècuàchì ladu Galilea xinduu nsidaa nècuàchìmà, te na ní xicanuu-ya ladu yucán, nì cutnahá stná-nè xì-yá nì chindee-néyà. Te vichi itá xica-né, (indéhe-ne), cutnâhâ-né xì cuàhà gá stná nècuàchì ñahà nì quixi stná xì-yá ndè ñuu Jerusalén.

Nansa nì ndùxin Jesús ini cueva

⁴² Te sàdaaní quècahnu orá quivì yucán. Te quivì mà nduú stná quivì icúmí-nè nsidayucun-nè sàhà quivì descansu cunduu inga quivì mà.

⁴³ Ñàyùcàndùá nì sàà stná iin nècuàchì ñuu tii Arimatea nani José, nì xicàn-nè cuerpu xì Jesús. Iin nècuàchì dandacú nùu Junta Cahnú nduú-né, te nihnú stná ini-nè sàà tiempu cusahnú Dios ñuhivì yohó. Divi-ne nì sàhàn nùu Pilatu; cóni yúhî-nè, nì xicàn-nè cuerpu xi-ya. ⁴⁴ Te nì ndulocó-te, a ndísá yàchì gá sàni xihì-yà, á coó. Ñàyùcàndùá, nì cana-tè iin capitán, nì xicàn tnùhù-té nùu témà a ndísá sàni xihì-yà, á coó.

⁴⁵ —Jaan —nì cachi capitán mà.

Ñàyùcàndùá, nì sàha Pilatu lugar naquihin José mà cuerpu xi-ya. ⁴⁶ Sàháyùcàndùá, nì xiin

nècuàchìmà iin dahmà finu, te nihí-néà cuàhàn nì nanihi-ne cuerpu xi-ya, nì chidúcún-néyà, te nì chinacaa-néyà ini cueva xi nsì sàni càan canúú icà cavà. Dandu nì dàtúi-né iin cavà cahnú yuhù cueva mà nì sàcùndiadià. ⁴⁷ Te Maríá Magdalena, xì Maríá dihi José, nì caxini stná-nè lugar ndé nì sàcùnacaa-yà.

16

Nansa nì natiacu Jesús

¹ Daaní, na sàni cuñaà quivì descansu, dandu nì sàhàn Maríá Magdalena, xì Salomé, xì Maríá dihi Jacobo, nì xiin-ne tàtnà tnàmì ñà-cunihi-ne cùhùn dacuchí-né cuerpu xi Jesús. ² Dandu naha quivì primeru semana nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè cueva ndé iá-yà. Te nì xìnu orá. ³ Te cachí-nè, iin-ne xì inga-nè:

—¿Ana chindee xi-nda dacúxíó xí cavà cahnú ndiadi yuhù cueva mà?

⁴ Doco nì candacoto-ne, te nì xini-nè sàni cuxio cavà mà, mate cahnú sàstnùhá. ⁵ Dandu nì quìhvi-ne ini cueva mà, te nì xini-nè iá iin ana nduú na iin nècuàchì chii, iá-nè ladu cuàhá cueva mà, ndixí-né iin sìcoto quihín cuxín yaa. Ñàyùcànduá nì candulocó gà nècuàchì ñahà mà. ⁶ Doco nì càhàn nècuàchì iá yucán, cachí-nè xì nècuàchìmà:

—Màsà yúhî-nsià; Jesús de Nazaret nandúcú-nsiá, divi ana nì xihì nchìca cruz. Doco cunaha-nsiá, sàni natiacu-yà. Còò cá-yà yohó. Cundehè-nsiá lugar ndé nì sanduhù-yá.

⁷ Ñàyùcànduá, cuahán-nsià cachitnùhu-nsia xì Pedro xì nècuàchì dava ga nìsa dacuahá-yá,

te cachi-nsià xì-né ñà-ìcúmí-yâ codònùù-yá nùù-nsiá nùhù-yà ladu Galilea. Yucán icúmí-nsiâ cunì-nsiayà, vâchi ducán nì cachi-yà xì-nsiá —nì cachi ángel.

⁸ Daaní, nì caquee nècuàchìmà cueva mà, nì dàyáà-nè cuàhàn-nè. Vâchi nì quesaha-né quidí-né, te ndulócô gà-nè. Doco sàhà ñà-nì yùhí guâ-nè, cónì càchí-nè ni-iñàha xì nèhivì.

Nansa nì xini María Magdalena Jesús

⁹ Ducán nì natiacu Jesús naha quìvì primeru semana. Te María Magdalena nduú nècuàchì primeru nì ndecunu-ya nùù-xí. Nècuàchìmà, ùsà ñà-malu nì sañuhu ini-nè antes, doco nì tavà-yá nsidaámà anima-nè. ¹⁰ Pues divi nècuàchìmà nì xini xi-yá primeru, dandu nì sàhàn-nè nì cachtitnùhu-ne xì compañeru-yà, divi nècuàchì nisa xicanuu xi-yá antes. Vâchi ndoó-né tnùnsí ini, te sacú-né. ¹¹ Dandu nì nacani María mà xì-né ñà-sàni natiacu-yà, te nì ndecunu-ya nùù-né. Doco cónì xìníndísâ nècuàchìmà.

Nansa nì ndecunu Jesús nùù ùì nècuàchì dacuahá-yá

¹² Daaní, después cuàhàn ùì nèhivì xí-yá nùù campu, te yucán nì ndecunu tu-ya nùù-né, doco tucu nì nàcùnahà-yà. ¹³ Dandu nì naxicocuñ nècuàchìmà nì cachtitnùhu-ne xì compañeru-nè. Doco cónì xìníndísâ stná nècuàchì dava ga mà yuhù-né.

Ñà-nduá nì dándacú Jesús nùù nècuàchì dacuahá-yá quida-ne nú sàmànùhù-yá

¹⁴ Chicá después nì ndecunu tu-ya nì natùì-ya nùù nsihúxìn iin nècuàchì dacuahá-yá na meru

ndoó-né xixí-né. Te nì càhàn duchi ini-yà xì-né sàhà ñà-caxin guá anima-nè, vàchi cónì xíníndísá-né yuhù nècuàchì nì xini xì-yá primeru ñà-sàni natiacu-yà. ¹⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsià inicutu ñuhiví, te cachitnùhu vate-nsiá razón ndiaha xí ñà-cunini nsidanicuú nèhivì. ¹⁶ Nècuàchì cunindisa-xán, te cuhì-né, icúmí-né càcu-ne nùu Dios. Docò nècuàchì mà cúníndísá-xán, nicanicuahàn icúmí-né cunsida-ne cuàchi-ne. ¹⁷ Te nú sàni xiníndísá nèhivì, dandu icúmí stnâ-nè quida-ne milagru. Sàhà yuhù icúmí-né tavà-né ñà-malu ñuhú anima nèhivì, te càhàn stná-nè dàhàn sàà. ¹⁸ Te nú ni tnií-né iin còò dānā, te ò nú ni cohó-né ndutè dānā, dandu còò ni-iñàha cuu xì-né. Te icúmí stnâ-nè chitāndòó-né ndahā-né ñà nècuàchì cuhí, te nduvàha nècuàchì mà —nì cachi-yà.

Nansa mànuhù Jesús ansivi cuàhàn-yà

¹⁹ Daaní, na ní nsihi nì càhàn-yà xì nècuàchì dacuahá-yá ducán, dandu mànana cuisì-yá ansivi cuàhàn-yà, te nì sàcòo-ya ladu cuàhá Dios. ²⁰ Dandu nècuàchì mà, nì caquihin-ne ichì cuàhàn-nè, nì cachitnùhu vate-né inicutu ñà-nduú razón ndiaha xì-yá. Te Stoho-ndà Señor, nì chindee stná-yànè nì sàha-ya milagru ñà-cucumi-nda seguru divi palabra ndàcuisì nduá cachí-nè.

Yohó nì nsihi historia.

Ley saa ni nacoo Jesucristu
New Testament in Mixtec, Southern Puebla
(MX:mit:Mixtec, Southern Puebla)

copyright © 1978 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mixtec, Southern Puebla

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixteco, Sur de Puebla [mit], Mexico

Copyright Information

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixtec, Southern Puebla

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

a5d5d5cd-4240-5e2e-8a5d-f08f5c4f964a